

«QazaqGaz» ҰҚ» АҚ

**ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес жеке
қаржылық есептілік және тәуелсіз аудитордың
аудиторлық есебі**

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мазмұны

Төуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

Жекелеген қаржылық есептілік

Қаржылық жағдай туралы жеке есеп	1-2
Жиынтық табыс туралы жеке есеп	3
Ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есеп	4
Капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп	5

Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер

1 Компания туралы ақпарат	6
2 Қаржылық есептілікті дайындау негіздері	7
3 Маңызды есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар	10
4 Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу	16
5 Негізгі құралдар	22
6 Еншілес үйымдарға инвестициялар	23
7 Бірлескен кесіпорындарға инвестициялар	23
8 Берілген аванстар	24
9 Байланысқан тараптарға берілген несиeler	24
10 Табыс салығынан басқа, етелуге жататын ҚКС және салықтар бойынша алдын ала төлем	26
11 Басқа да айналымнан тыс және айналымдағы қаржы активтері	27
12 Басқа да айналымнан тыс және айналымдағы қаржылық емес активтер	27
13 Тауар-материалдық қорлар	28
14 Ақша қаражаты мен оның баламалары	28
15 Сауда және басқа да дебиторлық берешек	28
16 Капитал	29
17 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	30
18 Банктик несиeler	31
19 Алынған несиeler	31
20 Қаржылық кепілдік шарттары бойынша міндеттемелер	32
21 Сауда кредиторлық берешек	32
22 Басқа да қаржылық міндеттемелер	33
23 Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	33
24 Сатудың өзіндік құны	34
25 Жалпы және әкімшілік шығыстар	34
26 Өткізу шығыстары	34
27 Дивидендтер бойынша кіріс	34
28 Тиімді пайыздық мәлшерлеме әдісімен есептелген пайыздық кіріс	35
29 Қаржылық кірістер	35
30 Қаржылық шығыстар	35
31 Табыс салығы бойынша шығыстар	35
32 Байланысты тараптармен операциялар	37
33 Шарттық және шартты міндеттемелер	41
34 Қаржы құралдары, қаржы төуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты	42
35 Сегменттік есептілік	50
36 Есеп беру күннен кейінгі оқиғалар	51

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«QazaqGaz «ҰК» АҚ акционеріне, Директорлар кеңесіне және басшылығына:

Біздің пікіріміз

Біздің пікірімізше, жеке қаржылық есептілік барлық манызды қатынастарда 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «QazaqGaz «ҰК» АҚ (бұдан әрі – «Компания») жеке қаржылық жағдайын, сондай-ақ ХҚЕС Бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес көрсетілген күні аяқталған жылдағы компанияның жекелеген қаржылық нәтижелері мен ақша қаражаттарының қозғалысын нақты көрсетеді.

Аудит пәні

Біз Компанияның жеке қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, оған мыналар кіреді:

- 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жеке есеп;
- көрсетілген күні аяқталған жыл үшін жиынтық табыс туралы жеке есеп;
- көрсетілген күні аяқталған жылдағы капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп;
- көрсетілген күні аяқталған жыл үшін ақша қаражаттарының қозғалысы туралы жеке есеп;
- есеп саясаты туралы елеулі ақпаратты және өзге де түсіндірме ақпаратты қоса алғанда, жеке қаржылық есептілікке ескертпелер.

Пікір білдіру үшін негіз

Біз халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес аудит жүргіздік. Көрсетілген стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз бұдан әрі есептің "жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі" белімінде сипатталған.

Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіз бола алатында жеткілікті және тиісті деп санаймыз.

Тәуелсіздік

Біз бухгалтерлер үшін халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңес (БХЭСК кодексі) шығарған көсіби бухгалтерлер этикасының халықаралық кодексіне (Халықаралық тәуелсіздіктің стандарттарын қамтитын) және Қазақстан Республикасындағы жекелеген қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес компанияға қатысты тәуелсізбіз. Біз БХЭСК Кодексіне және жеке қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын Қазақстан Республикасының Этикалық талаптарына сәйкес өзге де этикалық міндеттерді орындадық.

Біздің аудит өдістемесі**Қысқаша шолу**

Маңыздылығы	• Тұтастай алғанда компанияның жеке қаржылық есептілігі деңгейіндегі маңыздылығы: 7,000,000 мың қазақстандық теңге, бұл сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсімнің 0.75% - % курайды
Аудиттің негізгі мәселелері	• Еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардың құнсыздануы • Газ сатып алу бойынша кредиторлық берешекті бағалау

Аудитті жоспарлау кезінде біз жеке қаржылық есептіліктің елеулі бүрмалану төуекелдерінің маңыздылығын анықтадық және бағаладық. Атап айтқанда, біз басшылықтың субъективті пайымдаулар жасаған салаларын талдадық, мысалы, маңызды бағалау мәндеріне қатысты, бұл болжамдарды қолдануды және олардың сипатына байланысты белгісіздікпен байланысты болашақ оқиғаларды қарастыруды қамтиды. Біздің барлық аудиттеріміздегідей, біз де басшылықтың ішкі бақылау жүйесін айналып өту қаупін, соның ішінде, бірақ олармен шектелмей, жосықсыз әрекеттердің салдарынан елеулі бүрмалану қаупін тудыратын басшылықтың біржактылық белгілерінің болуын бағалауды қарастырық.

Аудит көлемін біз компанияның құрылымын, компания пайдаланатын бухгалтерлік процестер мен бақылауларды ескере отырып, сондай-ақ Компания өз қызметін жүзеге асыратын саланың ерекшелігін ескере отырып, тұтастай алғанда жеке қаржылық есептілік туралы пікірімізді білдіру үшін жұмыстарды жеткілікті көлемде орындаі алатындаі етіп анықтадық.

Маңыздылығы

Біздің аудит көлемін анықтауға біздің маңыздылықты қолдануымыз әсер етті. Аудит жеке қаржылық есептілікте айтартылтай бүрмаланулар жоқ екенине ақылға қонымды сенімділік алуға арналған. Бүрмаланулар жосықсыз әрекеттерден немесе қателіктерден туындауы мүмкін. Егер олар жеке немесе жиынтықта осы жеке қаржылық есептілік негізінде қабылданған пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деполжауға болатын болса, олар маңызды болып саналады.

Көсіби пайымдауымызға сүйене отырып, біз темендеңі кестеде көрсетілгендей, компанияның жеке қаржылық есептілігі деңгейінде маңыздылық үшін, оның ішінде маңыздылық үшін белгілі бір сандық шектерді белгіледік. Осы мәндердің көмегімен және сапалық факторларды ескере отырып, біз аудиттің көлемін, сондай-ақ аудиторлық ресімдердің сипатын, мерзімдерін және көлемін анықтадық және бүрмаланулардың (жеке және жиынтықта алынған), егер бар болса, жеке қаржылық есептілікке әсерін бағаладық.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

3-бет

Тұтастай алғанда компанияның жеке қаржылық есептілігі деңгейіндегі маңыздылығы 7,000,000 мың қазақстандық теңге

Біз оны қалай анықтадық Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім шамамен 0.75%

Маңыздылық деңгейін анықтау үшін қолданылған базалық көрсеткіштің негізdemесі Біз салыққа дейінгі пайданы маңыздылық деңгейін анықтау үшін базалық көрсеткіш ретінде қарастырық, бірақ оның дивидендтік кірістерге тәуелділігімен байланысты жоғары құбылмалылығына байланысты біз сатып алушылармен келісімшарттар бойынша кірісті пайдалануды шештік, ол негұрлым тұрақты көрсеткіш болып табылады, сонымен қатар акционер компания қызметінің нәтижелерін бағалау үшін пайдаланады. Біз маңыздылықты 0.75% деңгейінде белгіледік, бұл осы сектордағы пайда табуға бағытталған кәсіпорындар үшін қолданылатын қолайлы сандық мән шектерінің диапазонына түседі.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

4-бет

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері-бұл біздің көсіби пікірімізге сәйкес, ағымдағы кезеңдегі жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін ең маңызды болып табылатын мәселелер. Бұл мәселелер жеке қаржылық есептілік аудиті аясында және осы есептілік туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылды және біз бұл мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Аудиттің негізгі мәселесі

Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты қандай аудиторлық рәсімдер орындалды

Еншілес үйымдарға инвестициялардың құнсыздануы

Жеке қаржылық есептіліктегі 3 және 6 ескертпелер

2023 жылы компанияның еншілес үйымдарының табыстылығына қарыз алудың пайыздық мәлшерлемелерінің жоғарылауы, газ транзитінің төмендеуі және еншілес үйымдар өз қызметтің жүзеге асыратын экономикалық ортадағы өзгерістер әсер етті. Бұл Компанияның еншілес үйымдарына баланстық құны 961,010,470 мың теңге болатын Инвестициялар 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздануы мүмкін екенін көрсетеді. Инвестициялардың әтелетін сомасы оларды пайдалану құндылығын ескере отырып айқындалды. Әтелетін соманы анықтау болашақтағы болжамды ақша ағындарына, дисконттау мәлшерлемелеріне және негізгі өндірістік шығындар деңгейіне қатысты айтарлықтай пайымдаулар мен басшылықтың болжамдарын талап етеді. Бұл болжамдар нарықтық жағдайлардың белгісіздігіне байланысты айтарлықтай құбылмалылыққа ұшырайды.

Біз еншілес үйымдарға салынған инвестициялардың баланстық құнының маңыздылығына және әтелетін соманы анықтау кезінде айтарлықтай пайымдау қажет екендігіне байланысты осы салаға назар аудардық.

Біздің процедураларымызға мыналар кірді:

- Біз ішкі процестер мен бақылаулар туралы түсінік алдық және еншілес үйымдарға инвестициялардың құнсыздануын ХКЕС (IAS) 36 сәйкестігін бағалау кезінде басшылық қолданатын әдістемені талдадық.
- Біз басшылық дайындаған құнсыздану моделдерін алдық, таныстық және бағаладық. Біз ішкі нарықтағы тарифтер, экспорттық сату бағалары, тасымалдау және өндірү көлемі, дисконттау мәлшерлемелері, инфляция деңгейлері, елге тән тәуекелдер және шетел валюталарының бағамдары сияқты модельдерде қолданылатын әдіснамалар мен болжамдарды талдау үшін бағалау бойынша сарапшылармызды пайдаландық.
- Біз болашақ операциялық және күрделі шығындарды, сондай-ақ кіріс болжамдарын соғы бекітілген бизнес-жоспарлар мен бюджеттермен салыстырдық.
- Біз құнсыздану модельдерінде қолданылатын негізгі болжамдарды тиісті ААТБ көрсеткіштерімен салыстырдық.
- Біз олардың құнсыздану нәтижелеріне ықтимал әсерін және әтелетін соманың ықтимал нәтижелерінің ауқымын бағалау үшін негізгі болжамдардың сезімталдығын талдадық.
- Біз ХКЕС бухгалтерлік есеп стандарттарының талаптарына сәйкестігі үшін жеке қаржылық есептіліктегі тиісті ескертпеледің бағалауын жүргіздік.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

5-бет

Негізгі аудит мәселесі

Негізгі аудит мәселесіне қатысты қандай аудиторлық рәсімдер орындалды

Газ сатып алу бойынша бағалау кредиторлық берешегі

Жеке қаржылық есептілікте 3 жөне 21 ескертпелер

2023 жылды Компания өзінің негізгі жеткізушилерінің бірінен тауарлық газды баға келісімінсіз сатып алды. Жеке қаржылық есептілік шығарылған күні жеткізушимен келіссөздер жалғасуда және соңғы шешім әлі қабылданған жоқ.

Компания 2023 жылды 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 109,818,524 мың теңге сомасындағы бағалау кредиторлық берешегін, Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі деңгейінде тарихи сатып алу бағаларын, жеткізушимен хат алмасуды және келіссөздерді, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Үкіметі мен жеткізуши арасындағы өзара түсіністік туралы Меморандумда көзделген газ сатып алу бағасын айқындау тетігін назарға ала отырып, басшылықтың ең үздік бағасын негізге ала отырып мойыннады.

Біз бағалау кредиторлық берешегінің маңыздылығына және оны анықтау кезінде айтартықтай пайымдауды қажет ететіндігіне байланысты осы салага назар аудардық.

Біздің процедураларымызға мыналар кірді:

Біз компания басшылығымен талқыладық және компания мен жеткізуши арасындағы келіссөздердің дамуы мен мәртебесі туралы түсінік алдық.

- Біз Қазақстан Республикасының Үкіметі мен жеткізуши арасындағы өзара түсіністік туралы меморандуммен таныстық, ол газ сатып алу бағасын айқындау механизмін, сондай-ақ жеткізушимен хат алмасуды белгілейді.
- Біз жеткізушиден оның ұстанымын түсіндіретін хат алдық.
- Біз есептелген кредиторлық берешекті бағалау үшін пайдаланылған негізгі болжамдардың дұрыстырын бағаладық және оларды 2022 жылы нақты теленген жеткізушиң тарихи бағаларымен және 2023 жылы басқа газ жеткізушилерінің бағаларымен салыстырдық.
- Біз кредиторлық берешекті есептеудің математикалық дұрыстырының тексердік.
- Біз газ бағасының ықтимал өзгеруінің ықтимал әсерін бағалау үшін сезімталдық талдауын жасадық.
- Біз жеке қаржылық есептілікте ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарының талаптарына сәйкестігіне тиісті ескертпелердің бағалауын жүргіздік.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

6-бет

Өзге ақпарат

Басшылық басқа ақпарат үшін жауап береді. Басқа ақпарат жылдық есепті қамтиды (бірақ жеке қаржылық есептілікті және осы есептілік туралы аудиторлық есепті қамтымайды), ол бізге осы аудиторлық есептің күнінен кейін беріледі деп күтілуде.

Жеке қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз басқа ақпаратқа қолданылмайды және біз осы ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенімділік білдіретін қорытынды бермейміз.

Жеке қаржылық есептілікке аудит жүргізуге байланысты біздің міндеттіміз жоғарыда көрсетілген басқа ақпаратпен танысу және басқа ақпарат пен жеке қаржылық есептілік немесе аудит барысында алған біліміміз арасында елеулі сәйкессіздіктер бар ма және басқа ақпарат басқа мүмкін болатын бұрмалануларды қамтымайды ма деген мәселені қаруа болып табылады.

Егер жылдық есеппен танысқан кезде оның құрамында елеулі бұрмалаушылық бар деген қорытындыға келсек, оны корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізуіміз керек.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың жеке қаржылық есептілігі үшін жауапкершілігі

Басшылық ХКЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес дайындалуы мен нақты тапсырылуына және алаяқтық іс-әрекеттің немесе қателіктердің кесірінен болатын елеулі бұрмалаушылықтар орын алмауы тиіс жеке қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапкершілікти Компания басшылығы көтереді.

Жеке қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мөліметтерді ашуға және басшылық Компанияны таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген немесе оның қызметін таратудан немесе тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жол беру негізінде есептілік жасауға жауапты болады.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Компанияның жеке қаржылық есептілігінің дайындалуын қадағалауға жауапты болады.

Жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз-жеке қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланулар болмайтындығына және біздің пікіріміз бар аудиторлық есепті шығаруда ақылға қонымды сенімділік алу. Ақылға қонымды сенімділік-бұл сенімділіктің жоғары деңгейі, бірақ ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит әрқашан болған кезде Елеулі бұрмалануларды анықтайтынына кепілдік емес. Бұрмаланулар жосықсыз әрекеттердің немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке немесе жиынтықта осы жеке қаржылық есептілік негізінде қабылданған пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп болжауға болатын болса, маңызды болып саналады.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

7-бет

ХАС-қа сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз көсіби пайымдауды қолданамыз және аудит барысында көсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз мыналарды орындаймыз:

- жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан жеке қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді өзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдемелер аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау қаупі қателік нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау қаупінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізіп жіберу, ақпаратты бұрмаланған түрде ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттерін қамтуы мүмкін;
- компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдерді өзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінеміз;
- біз қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің дұрыстығын және тиісті ақпаратты ашуды бағалаймыз;
- біз басшылықтың Қызметтің үздіксіздігі туралы болжамдарды қолданудың заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдер негізінде – компанияның өз қызметтің үздіксіз жалғастыра алу қабілетіне елеулі күмән туындауы мүмкін оқигаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздік бар-жоғы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің болуы туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есепте жеке қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісті түрде ашуға назар аударуымыз керек немесе егер мұндаидай ақпаратты ашу орынсыз болса, біздің пікірімізді өзгертуіміз керек. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есеп беру күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқигалар немесе жағдайлар компанияның өз қызметтің үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкеleуі мүмкін;
- жалпы жеке қаржылық есептіліктің ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, оның ішінде ақпаратты ашуды, сондай-ақ жеке қаржылық есептілік оның негізінде жатқан операциялар мен оқигаларды олардың дұрыс ұсынылуы қамтамасыз етіletтіндегі етіп ұсынатындығын бағалаймыз.

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі (жалғасы)

8-бет

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз, олардың назарына аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертуплер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты жеткіземіз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз туралы мәлімдеме береміз және бұл адамдарға аудитордың тәуелсіздігіне негізі түрде әсер ететін дәп санауға болатын барлық қарым – қатынастар мен басқа да мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда қауіптерді жою үшін қабылданған немесе қабылданған әрекеттер туралы хабарлаймыз сақтық шаралары.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың назарына жеткізген мәселелердің ішінен біз ағымдағы кезеңдегі жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін ең маңызды мәселелерді анықтаймыз, сондықтан аудиттің негізгі мәселелері болып табылады. Біз бұл сұрақтарды аудиторлық есепте сипаттаймыз, егер бұл мәселелер туралы көпшілікке жария етуге заңмен немесе нормативтік актімен тығым салынған жағдайларды қоспағанда немесе әте сирек жағдайларда кез-келген мәселе туралы ақпарат біздің есепте хабарланбауы керек деген қорытындыға келсек, теріс дәп болжауға болады мұндай ақпаратты хабарлаудың салдары оның хабарламасының әлеуметтік маңызды пайдасынан асып түседі.

Аудиттің жауапты жетекшісі, оның нәтижелері бойынша тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық есебін шығарған – Алмаз Садыков.

«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС атынан

PricewaterhouseCoopers LLP

Бекітілді:

Азамат Конратбаев
Басқарушы директор
"ПрайсуотерхаусКуперс" ЖШС
(Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің
1999 жылғы 21 қазандагы № 0000005
Бас мемлекеттік лицензиясы)

Қол қойылды:

Алмаз Садыков
Аудитор-орындаушы
(2019 жыл 8 ақпандағы Біліктілік күелігі
№ 0000745)
Алмаз Садыков

2024 жылғы 28 ақпан

Астана, Қазақстан

«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Қаржылық жағдай туралы жеке есеп
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Ескерт.	2023 ж. 31 желтоқсан	2022 ж. 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Айналымнан тыс активтер			
Негізгі құралдар	5	21.982.267	5.065.060
Барлау және бағалау бойынша активтер		2.193.772	2.184.762
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер		–	505.495
Материалдық емес активтер		693.423	577.328
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		92.110	94.113
Еншілес үйымдарға инвестициялар	6	961.010.470	665.891.253
Бірлескен көспорындарға инвестициялар	7	90.387.688	90.387.688
Айналымнан тыс активтер үшін берілген аванстар	8	1.836.519	15.015.169
Байланысты тараптарға берілген несиелер	9	45.533.726	45.751.096
Өтелуге жататын ҚҚС	10	60.412.513	78.048.802
Басқа да айналымнан тыс қаржы активтері	11	9.664.721	9.248.858
Кейінге қалдырылған салық активтері	31	8.645.453	–
Басқа да айналымнан тыс қаржылық емес активтері	12	–	2.278.997
Банк салымдары		380.489	495.472
		1.202.833.151	915.544.093
Айналымдағы активтер			
Қорлар	13	54.616.846	31.819.017
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	15	287.614.003	151.192.449
Берілген аванстар	8	503.421	2.785.317
Байланысты тарапқа берілген қарыздар	9	46.358.949	10.895.130
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек		3.282.962	3.600.948
Табыс салығынан басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	10	70.034.579	27.034.111
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем	31	22.387.901	26.712.072
Басқа да айналымдағы қаржы активтері	11	65.144.391	30.028.538
Басқа да айналымдағы активтер	12	3.570.981	6.083.468
Банк салымдары		3.946	1.680.479
Ақша қарожаты мен оның баламалары	14	19.215.687	467.248.977
		572.733.666	759.080.506
АКТИВТЕРДІҢ ЖИЫНЫ			
		1.775.566.817	1.674.624.599

6-51 беттін аралығында қоса берілген ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажыратылmas белігі болып табылады.

«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Қаржылық жағдай туралы жеке есеп
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін (жалғасы)

Мың тәңгемен	Ескерт.	2023 ж. 31 желтоқсан	2022 ж. 31 желтоқсан*
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	16	447.874.886	430.959.489
Қосымша төленген капитал		23.470.656	23.470.656
Бөлінбекен пайда		609.552.485	617.802.008
КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		1.080.898.027	1.072.232.153
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	17	320.650.765	326.247.992
Алынған несиeler	19	—	8.109.740
Каржылық жалдау бойынша міндеттемелер		—	343.743
Қаржылық кепілдік шарттары бойынша міндеттемелер	20	1.497.152	348.454
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	31	—	32.028.783
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	22	679.744	1.285.954
		322.827.661	368.364.666
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Сауда кредиторлық берешек	21	355.599.861	110.971.591
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	17	3.706.738	3.679.148
Банктік несиeler	18	—	92.373.724
Алынған несиeler	19	7.968.020	7.737.372
Каржылық жалдау бойынша міндеттемелер		—	161.751
Қыржылық кепілдік шарттары бойынша міндеттемелер	20	371.961	677.702
Табыс салығынан басқа, төленуге жататын салықтар		447.089	266.399
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	22	3.677.160	18.122.321
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер		70.300	37.772
		371.841.129	234.027.780
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		694.668.790	602.392.446
КАПИТАЛ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		1.775.566.817	1.674.624.599

* Осы бағандагы кейір сомалар 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін жекелеген қаржылық есептіліктері сомаларға сәйкес көрмейді, яйткени олар 2-ескертпеде ұсынылған салыстырмалы ақпаратты қайта есептеуді көрсетеді.

А.М. Ақан
 Басқарма тәрағасының экономика
 және қаржы жөніндегі орынбасары

Е.Н. Бокеев
 Бас бухгалтердің м.а.

«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Жиынтық табыс туралы жеке есеп
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мын тәңгемен	Ескерт.	2023 ж.	2022 ж.
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім Сатудың өзіндік құны	23 24	958.505.920 (556.009.093)	765.815.933 (356.208.024)
Жалпы пайда		402.496.827	409.607.909
Жалппы және әкімшілік шығыстар Әткізу шығыстары	25 26	(37.546.490) (417.777.013)	(10.764.130) (387.371.068)
Күтілетін несиелік зиян резервін есептейу Басқа да операциялық кірістер Басқа да операциялық шығыстар		(1.389.746) 1.198.232 (2.884.444)	(1.730.856) 2.650.260 (2.002)
Операциялық (шығын) / пайда		(55.902.634)	12.390.113
Дивидендтер бойынша кіріс Тиімді пайыздық мәлшерлеме әдісімен есептелген пайыздық кіріс	27 28	27.866.614 35.566.525	90.097.703 30.595.895
Қаржылық кіріс Қаржылық шығындар	29 30	935.843 (35.103.949)	9.205.133 (31.166.997)
Оң бағамдық айырма, нетто Еншілес үйымға салынған инвестициялардың құнсыздандынуынан болған залал	6	20.234.592 (4.851.696)	7.536.582 (918.305)
Салық салынғанға дейінгі (шығын) / пайда		(11.254.705)	117.740.124
Табыс салығы бойынша экономия/(шығыстар)	31	30.070.546	(12.974.135)
БІР ЖЫЛҒЫ ТАЗА ПАЙДА		18.815.841	104.765.989
Басқа жиынтық кіріс		-	-
Табыс салығы шегерілген бір жылғы озге жиынтық кіріс		18.815.841	104.765.989
Акцияға пайда			
Бас компанияға келетін жылғы акцияға арналған базалық және бөлінген пайда	16	0,05	0,28

А.М. Ақан
Басқарма төрағасының экономика
және қаржы жөніндегі орынбасары

Е.Н. Бокеев
Бас бухгалтердің м.а.

«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есеп
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың тенге	Ескерт.	31 желтоқсанға аяқталған жыл үшін	
		2023 ж.	2022 ж.*
Операциялық қызметтөн болған ақша ағындары			
Сатып алушылардан түсімдер		880.553.751	856.452.529
Салық органдарынан салықтардың қайтарылуы		-	20.696.748
Алынған пайыздар		16.100.410	21.922.331
QG сот шешімі бойынша түсімдер	33	-	14.565.318
Басқа да түсімдер		2.875.721	2.629.885
Әнім берушілерге төлемдер		(873.846.231)	(880.919.101)
Төленген табыс салығы		(5.801.756)	(23.117.600)
Басқа да салықтар және бюджетке төлемдер		(7.394.310)	(5.666.672)
Төленген пайыздар	34	(21.981.225)	(26.740.338)
Жұмыскерлерге төлемдер		(3.768.883)	(2.959.782)
Басқа да төлемдер		(6.011.369)	(7.656.655)
Операциялық қызметтөн болған таза ақша ағындары		(19.273.892)	(30.793.337)
Инвестициялық қызметтөн болған ақша ағындары			
Бірлескен кәсіпорындарды сатудан түскен түсімдер		-	80
Банк салымдарын қайтару		1.922.794	43.122.741
Еншілес үйімдар мен бірлескен кәсіпорындардан алынған дивидендер	32	27.866.614	98.578.741
Басқа активтерді сатудан түскен түсімдер		1.527.233	-
Қазақстан Республикасы Үлттых Банкінің ноттарын өтеуден түскен түсімдер	11	100.256.959	67.892.313
Байланысты тарап етеген несиелер		54.516.116	209.647.925
Ұзақ мерзімді қаржы активтерін сатып алу		(63.260.261)	(673.261)
Банк салымдарын орналастыру		(15.634)	(28.529.188)
Негізгі құралдарды, материалдық емес активтерді және барлау мен бағалау бойынша активтерді сатып алу		(160.349)	(557.789)
Байланысты тараптарға берілген қарыздар		(95.551.186)	(18.309.181)
Қазақстан Республикасы Үлттых Банкінің ноттарын сатып алу	11	(70.256.959)	(97.892.313)
Еншілес үйімдарға инвестициялар	6	(276.590.724)	(9.218.345)
Еншілес үйімды сатып алу	3, 6, 8	-	(13.178.650)
Инвестициялық қызметте (пайдаланылған) / алынған таза ақша ағындары		(319.745.397)	250.883.073
Қаржылық қызметтөн болған ақша ағындары			
Акционерден жарналар	16	-	13.178.650
Жалғыз акционерге теленетін дивидендер	16, 32	(27.065.364)	-
Жалдау бойынша міндеттемелерді өтеу	34	(60.268)	(111.787)
Банктік қарыздар бойынша өтеу	18, 34	(73.646.650)	(5.130.790)
Байланысты тараптан алынған қарыздарды өтеу	19, 34	(8.504.752)	(8.614.964)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары		(109.277.034)	(678.891)
Ақша қаражаты мен оның баламаларындағы таза өзгеріс			
Ақша қаражаты мен оның баламалары бойынша таза бағамдық айырма		263.033	13.836.264
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары		467.248.977	234.001.868
Жыл соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	14	19.215.687	467.248.977

* Осы бағандарғы кейір сомалар 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін жекелеген қаржылық есептіліктерін сомаларға сәйкес келмейді, ейткени олар 2-ескертпеде үсынылған салыстырымалы ақпаратты қайта есептеуді көрсетеді.

А.М. Ақан
Басқарма төрағасының экономика
және қаржы жөніндегі орынбасары

Е.Н. Бокеев
Бас бухгалтердің м.а.

«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Капиталдагы өзгерістер туралы жеке есеп 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың тәңгемен	Ескерт.	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2021 ж. 31 желтоқсанға		417.780.839	23.470.656	513.036.019	954.287.514
Бір жылғы таза пайда		–	–	104.765.989	104.765.989
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны		–	–	104.765.989	104.765.989
Акциялар шығарылымы	16	13.178.650	–	–	13.178.650
2022 ж. 31 желтоқсанға		430.959.489	23.470.656	617.802.008	1.072.232.153
Бір жылғы таза пайда		–	–	18.815.841	18.815.841
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны		–	–	18.815.841	18.815.841
Акциялар шығарылымы	16	16.915.397	–	–	16.915.397
Дивидендер	16	–	–	(27.065.364)	(27.065.364)
2023 ж. 31 желтоқсанға		447.874.886	23.470.656	609.552.485	1.080.898.027

А.М. Ақан
 Басқарма тәрағасының экономика
 және қаржы жөніндегі орынбасары

Е.Н. Бокеев
 Бас бухгалтердің м.а.

1 Компания туралы ақпарат

«QazaqGaz» ҰК» АҚ («Компания» немесе «QG») Қазақстан Республикасы Үкіметінің (бұдан өрі - «Үкімет») 2000 жылғы 5 ақпанды № 173 Қаулысының негізінде бекітілген және 2000 жылғы 13 наурыздагы жабық акционерлік қоғам құйнде тіркелген акционерлік қоғам болып табылады. 2004 жылғы 9 маусымда Компания Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам болып қайта тіркелді. Компанияның бас кеңесі Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Есіл ауданы, Өлихан Бекейхан көшесі, 12-үй мекенжайы бойынша тіркелген.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Самұрық-Қазына» «QG»-ның жалғыз акционері болып табылады, ал «Самұрық-Қазына»-ның барлық еншілес үйымдары Компанияның байланысты тараптары ретінде қарастырылады.

ҚР Үкіметінің 2012 жылғы 5 шілдедегі № 914 Қаулысына сәйкес «КазТрансГаз» газ және газбен қамсыздандыру саласында ұлттық оператор болып анықталды. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 30 қарашадағы № 852 қаулысымен «QG»-ға Ұлттық компания мәртебесі берілді. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 31 желтоқсандағы № 982 қаулысымен «КазТрансГаз» ҰК» АҚ «QazaqGaz» ҰК» АҚ болып өзгертілді. Компанияның ұлттық оператор ретінде негізгі міндеті Қазақстанның тауар газындағы ішкі мұқтаждықтарын сенімді қамтамасыз ету болып табылады.

Компания қызметінің негізгі бағыттарына мыналар кіреді:

- Қазақстанда магистральдық құбырлардың газ көлік жүйелерін жалпы дамыту үшін инвестициялық қызметті басқару;
- Қазақстанда газ көніштерін өзірлеу үшін инвестициялық қызметті басқару;
- газ өнеркәсібінде жобаларды зерттеу және өзірлеу бойынша кеңес беру қызметтерін көрсету;
- шетелдік және жергілікті нарықтарда газды өткізу;
- газ өнеркәсібін дамытудың мемлекеттік бағдарламасын өзірлеу және ендіру бағдарламасына қатысу.

2023 және 2022 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның келесі компанияларда иелік ету үлестері болды:

Атауы	Тіркелген жері	Негізгі қызмет	Иелік ету үлесі	
			2023 жыл	2022 жыл
«Интергаз Орталық Азия» АҚ («ИОА»)	Қазақстан	Газды тасымалдау және сақтау, Қазақстанда газ құбырларына техникалық қызмет көрсету бойынша қызмет көрсету	100%	100%
«КазТрансГаз Аймак» АҚ («КТГ Аймак»)	Қазақстан	Жергілікті энергия таратышыларға, заңды және жеке тұлғаларға газды сату	100%	100%
«QazaqGaz Өнімдері» ЖШС	Қазақстан	Көлік қызметтері	100%	100%
«QazaqGaz Барлау және өндіру» ЖШС («QazaqGaz БӘ»)	Қазақстан	Табиғи газды және газ кондесатын өндіру	100%	100%
«QazaqGaz ғылыми-техникалық орталығы» ЖШС («QazaqGaz FTO»)	Қазақстан	Інженерлік жобалау, зерттеу қызметі	100%	100%
«КазТрансГаз Бишкек» ЖШК	Қыргызстан	«Бұқара газды облыс-Ташкент-Бішкек-Алматы» магистральды газ құбырын жөндеу-қалпына келтіру және жаңырыту жұмыстары	100%	100%
КТГ Файнэнс Б.В. («КТГ Файнэнс»)	Нидерландтар	Қаржылық қызмет	100%	100%
«КазМұнайГаз Сервис-NS» АҚ («КМГ Сервис-NS»)	Қазақстан	Гольф клубын салу және пайдалану	100%	100%
«Тегіс Мұнай» ЖШС («Тегіс Мұнай»)	Қазақстан	Табиғи газ өндіру	100%	-
«Маңғышлак Мұнай» ЖШС («Маңғышлак Мұнай»)	Қазақстан	Геологиялық барлау және іздестіру жұмыстары	100%	-
«Азиялық Газ құбыры» ЖШС («АГҚ»)	Қазақстан	Қазақстан-Қытай газ құбырын салу және пайдалану	50%	50%
«Бейнеу-Шымкент газ құбыры» ЖШС («БШГ»)	Қазақстан	Бейнеу-Бозой-Шымкент газ құбырын салу және пайдалану	50%	50%
«Отан Газ» ЖШС («ОГ»)	Қазақстан	Газды қайта өндеу зауытын салу	50%	50%

2022 жылғы «Аманкелді Газ» ЖШС атауы «QazaqGaz Барлау және өндіру» ЖШС болып өзгертілді.

1 Компания туралы ақпарат (жалғасы)

2023 жылдың 31 наурызында «Qazaq Gas Qurylys» ЖШС атауы «QazaqGaz» ғылыми-техникалық орталығы» ЖШС болып өзгертілді.

2023 жылдың 31 наурызында «QazaqGaz» ғылыми-техникалық орталығы» ЖШС болып өзгертілді.

2022 жылдың 28 желтоқсанында Компания «Тегіс Мұнай» ЖШС жарғылық капиталындағы «Самұрық-Энерго» АҚ 100% үлесін сатып алу-сату шартын жасады. 2023 жылдың 13 қаңтарда қайта тіркеу процесі аяқталды (5-ескертпе).

2023 жылдың 31 мамырда «Манғышлақ-Мұнай» ЖШС жарғылық капиталындағы 100% үлесін «QazaqGaz» ҰК» АҚ-на беру арқылы «Тегіс Мұнай» ЖШС жарғылық капиталын азайту туралы шешім қабылданды. «Манғышлақ-Мұнай» ЖШС «Тегіс Мұнай» ЖШС-нің 100% өншілес көсіпорны болды.

2021 жылдың 31 мамырда «PVH Development» ЖШС акцияларының 50%-ын 80 мың теңге сатып алды. Меншік құқығы қайта тіркелген сәттен бастап күшіне енеді. 2022 жылдың 12 қыркүйекте Компания «Түркістан ПМУ» ЖШС акцияларының 50%-ын «Самұрық-Қазына»-ға 80 мың теңге сатты.

Қосымша берілген жекелеген қаржылық есептілікті Компанияның Басқарма Төрағасының экономика және қаржы жөніндегі орынбасары мен бас бухгалтердің міндеттерін атқарушы 2024 жылдың 28 ақпанда шығаруға бекітті.

Бұл жекелеген қаржылық есептілік «QazaqGaz» ҰК» АҚ мен оның өншілес үйымдарының шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қосымша шығарылды. «QG» тобының шоғырландырылған қаржылық есептілігін Компанияның Басқарма Төрағасының экономика және қаржы жөніндегі орынбасары мен бас бухгалтердің міндеттерін атқарушы 2024 жылдың 28 ақпанда шығаруға бекітті.

2023 жылдың 31 наурызында аудитор «PricewaterhouseCoopers» ЖШС көрсеткен аудиторлық және аудиторлық емес қызметтер тиісінше 92.960 мың теңге және 81.700 мың теңгени құрады (2022: нөл және 48.500 мың теңге).

2 Қаржылық есептілікті дайындау негіздері

Компанияның қоса беріліп отырған жекелеген қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі Кеңес (ХҚЕС жөніндегі Кеңес) жариялаған редакцияда ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес өзірленді.

Жекелеген қаржылық есептілік, есеп саясатында және осы жекелеген қаржылық есептіліктің ескертпелерінде көрсетілгендей әділ құны бойынша бағаланатын активтер мен міндеттемелерді қоспағанда, тарихи құны бойынша бағалау қағидатына сәйкес дайындалды. Осы жекелеген қаржылық есептіліктегі барлық мәндер, өзгесі көрсетілген жағдайлардан басқа, мынға дейін дөңгелектенген.

Жекелеген қаржылық есептілік қызметтің үздіксіздігі жорамалының негізінде дайындалды. Бұл жорамалды бағалау үшін Компания осы жекелеген қаржылық есептілікті дайындау кезінде қызметтің үздіксіздігі қағидатын қолдануын жалғастырып отырғанына көз жеткізу үшін түрлі стресс-тесттердің негізінде өтімділік болжамын орындаады.

Шетел валюталарын қайта есептеу

Функционалдық валюта және білдіру валютасы

Жекелеген қаржылық есептілік Компанияның функционалдық валютасы болып табылатын қазақстандық теңгемен («теңге») берілді.

Валюталарды айырбастау бағамдары

Қазақстан Республикасында ресми айырбастау бағамдары ретінде Қазақстан қор биржасында («ҚҚБ») белгіленген орташа алынған валюта бағамдары қолданылады.

2023 жылдың 31 желтоқсанға Қазақстан қор биржасының валюталық айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 454,56 теңге және 1 ресей рублі үшін 5,06 теңге болды. Бұл бағамдар 2023 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша АҚШ доллары мен ресей рублінде көрсетілген ақша активтері мен міндеттемелерді қайта есептей үшін пайдаланылды (2022 жылдың 31 желтоқсандағы АҚШ доллары үшін 462,65 теңге және 1 ресей рублі үшін 6,43 теңге).

2 Қаржылық есептілікті дайындау негіздері (жалғасы)

Операциялық орта

2023 жылғы қарашада Fitch Ratings халықаралық рейтингтік агенттігі Қазақстанның егемендік рейтингін BBB-денгеіндегі тұрақты болжаммен раставды, бұл рейтинг сыртқы күйзелістерге төзімді күшті фискалдық және сыртқы баланстарды, сондай-ақ мұнай кірістерінің жинақталған үнемдеуімен қамтамасыз етілген қаржыландыру икемділігін көрсетеді. Бұл күшті жақтарға жоғары тауарға төуелділік, жоғары инфляция, ішінше BBB рейтингтегі өріптестерімен салыстырғанда аз дамыған макроэкономикалық саясат және әлсіз басқару көрсеткіштері қарсы тұрады.

Шикі мұнай мен мұнай конденсаты фискалдық кірістер мен экспортқа ең үлкен үлес қосуши болып қала береді, бұл экспорт ЖІӨ-нің 17% құрайды, бұл экономиканы сыртқы күйзелістерге ұшырату мүмкін. Экономиканы өттараптандыру бойынша жұмыстар жүргізілуде, оны іске асыру бизнес-ортаға байланысты проблемалар мен білікті кадрлардың жетіспеушілігіне байланысты үақытты қажет етеді.

Жалпы алғанда, Қазақстан Республикасының экономикасы дамуши нарықтарға тән кейбір сипатты белгілерді көрсетуді жалғастыруды. Ол өсіресе ел экспорттың негізгі бөлігін құрайтын мұнай мен газ және басқа да пайдалы қазбалар бағасының ауытқуына сезімтал. Бұл ерекшеліктерге сонымен қатар, бірақ олармен шектелмей, елден тыс еркін айырбасталмайтын ұлттық валютаның болуы және бағалы қағаздар нарығының етімділігінің төмен деңгейі жатады. Аймақтағы жалғасып жатқан саяси шиеленіс және валюта бағамының құбылмалылығы Қазақстан Республикасының экономикасына, оның ішінде Компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына көрі өсерін тигізді және тигізу мүмкін.

Украина аумағындағы қақтығыс және Ресейге қарсы санкциялардың әсері

2022 жылы басталған Украинадағы қақтығыс қаржылық есептілікке әсер ететін ХҚЕС бухгалтерлік есептің бірқатар ерекшеліктеріне әкелді. Қөттеген елдер кейбір ресейлік занды үлгілар мен Ресей азаматтарына жаңа санкциялар енгізді және енгізуді жалғастыруды, соның ішінде ресейлік банктерге Swift жүйесін пайдалануына тыйым салу кіреді. Ағымдағы жағдайдаң әзі, сондай-ақ шикізат бағасының ықтимал ауытқуы, валюта бағамдары, импорт пен экспорттық шектеулер, жергілікті материалдар мен қызметтердің қолжетімділігі және жергілікті ресурстарға қолжетімділік ТМД аумактарында елеулі қызметі бар компанияларға тікелей әсер етті.

Ресей Қазақстанның ең ірі сауда серікtesi болып табылады. Ресей сонымен қатар экспортқа мұнайдың 80% дейін тасымалдайтын Каспий құбыры консорциумы (КҚК) арқылы негізгі сауда транзиттік нүктесі болып табылады. Қазіргі үақытта Қазақстан билігі мұнай экспорттың баламалы бағыттарын, оның ішінде Баку-Тбилиси-Джейхан (БТД) құбыры арқылы өткізуді қарастыруды, бірақ бұл бастамаларды жүзеге асыру инфрақұрылымға қомақты инвестиция салуды талап етеді.

Ағымдағы қақтығыс ресейлік жеткізушілерден сатып алуды тоқтатқан жағдайда, өсіресе жылшыту маусымында тауарлық газ тапшылығы қаупіне, Ресей Федерациясының және/немесе жекелеген ресейлік компаниялардың қарсы санкцияларының (ресейлік газды жеткізуден бас тартуда, қазақстанның газды өңдеуде, КТК жүйесін арқылы мұнай тасымалдауды шектеуде (ілеспе газ өндіруді азайту) қаупіне әкелуі мүмкін. Қосымша жанама әсерлерге тауар бағасының, валюта бағамының, импорт пен экспорттың шектеулерінің, жергілікті материалдар мен қызметтердің қолжетімділігінің және жергілікті ресурстарға қолжетімділіктің ықтимал ауытқулары кіруі мүмкін.

Өз қызметінің шеңберінде Компания ресейлік газды сатып алады және тасымалдауды ұйымдастырады. 2023 жыл ішінде ресейлік газ көлемінің үлесі сатып алған газдың жалпы көлемінің 35% құрайды (2022 жылы: 31%).

Ресеймен мәмілелерді жалғастыру Компания қызметіне екінші реттік санкцияларды қолдану қаупін әкелуі мүмкін. АҚШ жариялаган санкциялар тізіміне сәйкес, кейбір ресейлік компаниялар "Non-SDN" (блокталмайтын санкциялар) тізіміне енгізілген, ол 14 күннен астасын немесе жаңа қарызды қамтитын жаңа қарыздармен операцияларды және басқа операцияларды қаржыландыруға тыйым салады. Компания басшылығы Ресейге қарсы санкциялардың Компания қызметіне ықтимал әсерін бағалауда және төуекелдерді азайту үшін барлық мүмкін шараларды қабылдайды. Өз кезеңінде Компания санкциялық төуекелдерді бағалау үшін сыртқы сарапшыны жалдауды көзделет отыр.

Ағымдағы қақтығыстар мен экономикалық санкциялар Компанияға әлі айтартықтай әсер еткен жоқ, бірақ қақтығыстың нәтижесі және болашақ экономикалық санкцияларға қатысты елеулі белгісіздік сақталуда. Компания өз қызметінде Ресейге қарсы санкциялардың әсерін ескереді және жағымсыз әсерлерді барынша азайту үшін тұрақты түрде мониторинг жүргізеді.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негіздері (жалғасы)

Тәуекелдерді бастапқы бағалау және кейіннен санкциялар бағдарламалар мен тізімдерді жаңарту негізінде Компания ықтимал теріс салдарды азайту үшін іс-шаралар жоспарын өзірледі. Бұл жоспар жаңа тәуекелдер анықталған немесе бағдарламалар мен санкциялар тізімдері жаңартылған кезде жаңартылады. 2023 жыл ішінде ресейлік компаниялардан төлемдер бойынша кешіктірулер болған жоқ, ресейлік компанияларға төлемдерді аударуда мәселелер болған жоқ.

2024 жылғы 8 ақпанда Fitch Ratings «QazaqGaz» ҰК» АҚ-ның ұзақ мерзімді дефолт рейтингтерін «тұрақты» болжаммен «BBB-»-ден «BB+» деңгейіне дейін төмендедті. Қайта қаруа (i) Орталық Азиядан Ресейге газ транзитінің тоқтатылуына, (ii) әлі де тиімсіз ішкі газ тарифтеріне және (iii) Қазақстандағы табиги газды ішкі тұтынудың өсуіне байланысты болды.

Компания басшылығы ішкі тарифтер Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы Энергетикалық кеңес отырысының 2024 жылты 16 қантардагы хаттамасына сәйкес түзетіледі деп есептейді, онда ел ішінде газды сату және тасымалдау бағасын 20 пайызға көтеру туралы шешім қабылданды.

Инфляция деңгейі 2023 жылдың ақпанында 21,3%-ға жеткен соң 2023 жылдың желтоқсан айында 9,8%-ды құрады. 2023 жылы экономикалық өсім 4,8%-ды құрады, ал сарапшылардың бағалауынша, алдағы үш жылда үлттық экономиканың өсу қарқыны орташа алғанда жылына 4%-дан солған аз болады. Экономикалық орта Компанияның қызметіне және қаржылық жағдайына айтарлықтай өсер етеді.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасындағы мұнай-газ секторы Қазақстан Республикасындағы саяси, заңнамалық, салықтық және нормативтік өзгерістерге бейім болып қала береді. Қазақстан Республикасының экономикалық тұрақтылығының келешегі Үкімет қабылдаған экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ елдің саяси жүйесіндегі заңнамалық базаның дамуы мен жетілдірілуіне, яғни белгіленген талаптарға сай келмейтін жағдайларға айтарлықтай тәуелді.

Басшылық экономикадағы өзгерістердің көлемін немесе ұзақтығын болжай алмайды немесе олардың Топтық болашақ қаржылық жағдайына ықтимал өсерін бағалай алмайды. Басшылық өзінің қалыпты бизнесінің бір белгілі ретінде Еуропалық Одақтың, Шетелдік активтерді бақылау жөніндегі кеңсенін (OFAC) санкциялар тізімдеріндегі және кез келген басқа да қолданылатын санкциялардағы компаниялармен ынтымақтастыққа жол бермеу үшін барлық қолжетімді тетіктерді жүйелі түрде қабылдайды деп санайды және ағымдағы жағдайларда Топ қызметінің тұрақтылығы мен өсүін қолдау үшін барлық қажетті шараларды қабылдайды.

Салыстырмалы ақпаратты қайта есептеу

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте және ақша қаржатының қозғалысы туралы есептегі кейір сомалар 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жекелеген қаржылық есептілікте қабылданған ұсынуға сәйкес келу үшін қайта жіктелді.

Бұрын Компания қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте басқа міндеттемелер ретінде қызметкерлердің есептелген сыйақылары бойынша өз міндеттемелерін ұсынған. Дегенмен, басшылық қызметкерлерге сыйақы төлеу бойынша барлық есептелген міндеттемелерді қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте басқа қаржылық міндеттемелерде көрсету орындырақ деп санайды. 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өткен жылдардағы салыстырмалы деректер 2.268.266 мың теңгени басқа қысқа мерзімді міндеттемелерден басқа қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелерге қайта жіктеу арқылы қайта көрсетілді.

2022 жылғы ақша қаржатының қозғалысы туралы жекелеген есепте кері РЕПО операцияларынан түскен түсімдер мен сатып алулар 2023 жылғы жекелеген қаржылық есептілікте қабылданған ұсынуға сәйкес өзгерілді. Компания сонымен қатар QG сот ісін жүргізуден түскен түсім сомасын операциялық қызметтен түскен басқа кірістерден белек бапқа қайта жіктелді.

Компания өзінің жекелеген қаржылық есептілігін ұсынуды өзгерту, себебі жаңа ұсыну жекелеген қаржылық есептілікті пайдаланушылар үшін маңыздырақ ақпарат береді және сонымен қатар 1 Қаржылық есептілікті ұсыну ХКЕС талаптарына сәйкес келеді.

3 Маңызды есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар

Компанияның жекелеген қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан есептілікте көрсетілетін түсімдер, шығыстар сомасына, активтерге және міндеттемелерге, сондай-ақ есепті қунге шартты міндеттемелер мен активтер туралы ақпаратты ашуға әсер ететін бағалау мәндерін және болжауларды пайымдау мен анықтау енгізуі талап етеді. Дегенмен осы жорамалдар мен бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік мұндай жорамалдар мен бағалаулар келешекте жасалатын активтің немесе міндеттеменің баланстық құнына қатысты едәуір түзетулер жасауды қажет етуі мүмкін нәтижелерге әкеліп соқтыруы мүмкін.

Компанияның есеп саясатын қолдану процесінде басшылық жекелеген қаржылық есептілікте мойындалған сомаларға едәуір ықпал ететін келесі пайымдауларды пайдаланды:

Өтелуге жататын ҚҚС резерві

Компания жылына кемінде бір рет өтелетін ҚҚС сомасының күмәнділігін талдайды.. Өтелуге жататын ҚҚС күмәнді сомасы бойынша резерв басшылықтың салық салынуға жататын ҚҚС-тың келешек айналымдарына және ҚҚС-ты ақша қаржатымен қайтаруға қатысты үміттеріне негізделген. Компания бұдан әрі ҚҚС-тың қайтарылуына немесе есепке алынуына ез құфырын қорғай алатындығын анықтау үшін басшылықтың елеулі пайымдаулары қажет. Барынша толық ақпарат 10-ескертпеде көлтірілген.

Газды сатып алу келісімдері бойынша есептелеңген кредиторлық берешек

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның бағасы келісімінсіз жалпы сомасы 109.818.524 мың теңге газды сатып алу бойынша сауда кредиторлық берешегі бар (21-ескертпе), ол бұрынғы келісім-шарттардың тоқтатылуына және бағаларды келісу және жаңа келісім-шарттар жасасу рәсімі әлі аяқталмағанына байланысты.

Компания коммерциялық кредиторлық берешекті басшылықтың ең жақсы бағалауы негізінде мойыннады. Кредиторлық берешекті бағалау кезінде басшылық алдыңғы келісім-шарттар негізінде газды сатып алу бағасын, сатып алынған газдың географиялық белініүй және өнірлер бойынша жеткізу құнының талдауын, жеткізуішімен хат алмасуды, жеткізуішімен келіссөздер Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі мен «Самұрық-Қазыны» АҚ деңгейінде, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Үкіметі мен жеткізуі арасындағы өзара түсіністік туралы меморандумда көзделген газды сатып алу бағасын анықтау механизмін ескерді.

Келіссөздер барысында жеткізуі ұсынған женілдікті ескере отырып, сатып алушын максималды бағасын қолдану 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиторлық берешектің 65.319.311 мың теңгеге өсуіне, тауарлық-материалдық қорлар құнының 8.673.744 мың теңгеге өсуіне, және сату өзіндік құнының 56.645.567 мың теңгеге өсуіне әсер ететін еді.

Осы жекелеген қаржылық есептілік шығарылған құні басшылық келіссөздер жүргізуде және бағалар бойынша келісіп, 2024 жылдың 1 жарты жылдығының соңына дейін келісім-шарттарға қол қоюды қүтуде.

Еншілес үйімдар мен бірлескен көсіпорындарға салынған инвестициялардың құнсыздануы

Компания әрбір есепті қунге еншілес үйімдарға инвестициялар құнсыздануының объективті қуәліктерінің болуын бағалайды. Егер мұндай дәлелдер бар болып шықса, Компания дербес негізде бағаланатын инвестицияларға қатысты инвестициялардың өтелетін құнын есептейді. Инвестициялардың өтелетін құны екі өлшемнің ең үлкенін: сату шығындарын шегерे отырып инвестициялардың әділ құнын және мен пайдалану құндылығын білдіреді. Егер инвестициялардың құны оның өтелетін құнынан асатын болса, инвестициялар құнсызданған болып есептеледі, ал инвестициялардың құны өтелетін сомага дейін есептен шығарылады. Пайдалану құндылығы мұндай инвестицияларға қолданылатын тәуекелдерді ескере отырып түзетілген, ағымдығы нарықтық пайыздық мәлшерлемені пайдалана отырып есептелген, болжамдастырылған құндылығын білдіреді.

Жекелеген еншілес компаниялардағы инвестициялардың құнсыздануының негізгі көрсеткіштері ретінде қарыз алу бойынша пайыздық мәлшерлемелердің артуы, 2022 жылмен салыстырғанда 2023 жылы Орталық Азия транзиттік көлемінің айтарлықтай темендеуі және макроэкономикалық болжамдардың өзгеруі анықталды.

Өтелетін сома дисконттаданған ақша ағыны улгісінде қолданылатын дисконттау мәлшерлемесіне және күтілетін ақша түсімдері мен экстраполяция мақсатында пайдаланылатын өсу қарқынына барынша сезімтал. Компания «ИОА», «ҚТГ Аймақ», «QazaqGaz БӘ», «QazaqGaz FTO», «Тегіс Мұнай», «ҚМГ Сервис-NS» және «Манғышлақ Мұнай» инвестицияларының өтелетін сомасын бағалады.

3 Маңызды есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар (жалғасы)

«Интергаз Орталық Азия» АҚ-на («ИОА») инвестициялар

Ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін бірліктің өтелетін құны дисконталған ақша ағыны үлгісін пайдалана отырып есептеледі. Дисконтау мөлшерлемесі салық салынғанға дейінгі капиталдың орташа алынған құнынан алынды. Капиталдың орташа өлшенген құны қарызды да, меншікті капиталды да ескереді. Меншікті капиталдың құны ИОА инвестиациясының күтілетін кірісінен алынады. Қарыз капиталының құны ИОА қызмет көрсетуге міндетті пайыздық несиелерге негізделген. Жеке бета-факторды қолдану арқылы тән тәуекел қосылды. Бета жалпыға қолжетімді нарық деректері негізінде бағаланды. Жыл сайынғы негізде бекітілетін бизнес-жоспар ақша қаражатының болжамды ағындары туралы ақтарраттың негізгі көзі болып табылады. Оnda газ тасымалдау көлемдерінің, кірістердің, шығындардың және күрделі шығындардың болжамдары бар.

Тасымалдау мөлшерлемелері, сондай-ақ шығындардың инфляция қарқыны сияқты әртүрлі болжамдар қолданыстағы бағаларды, басқа макроэкономикалық факторларды және тарихи үрдістер мен ауытқуларды ескереді. Ақша ағындарының болжамдары 2023 жылдың төртінші тоқсанында жұмыс істей бастаған кері транзит туралы келісімді қоса алғанда, ИОА бес жылдық бизнес-жоспарына және тариф есімі деңгейінде операциялық және күрделі шығындардағы ықтимал өзгерістердің басшылықтың ағымдағы бағалаудың пайдалана отырып, 2055 жылға дейінгі болжамдарға негізделген. Есептеуде пайдаланылған негізгі болжамдар келесідей болжанған:

- Тасымалдау көлемі – бес жылдық болжамды кезеңдегі орташа жылдық өсу қарқыны; нарықтық өзгерістерге қатысты тарихи нәтижелер мен басшылықтың күтулеріне негізделген;
- Тасымалдау тарифі – ішкі нарыққа Табиги монополияларды реттеу комитеті (ТМРК) бекіткен тарифтерге және экспорт пен транзитке арналған тасымалдауға халықаралық контрагенттермен жасалған шарттар бойынша тарифтердің орташа жылдық өсу қарқыны мен ұзақ мерзімді бес жылдық болжамды кезеңнен кейінгі инфляция болжамдары;
- Жылдық күрделі шығындар – басшылықтың тарихи тәжірибесіне және өндірістік процеске тікелей қатысатын қолданыстағы активтерді және басқа да негізгі құралдарды ұстауға арналған жоспарланған шығындарға, сондай-ақ жаңа жобаларға инвестицияларға негізделген.

Теменде пайдалану құны анықталған және өтелетін соманың қайсысы ең сезімтал болып табылатын жорамалдар берілген:

Өтелетін құнына қатысты болжамдар:	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
5 жылдан кейін өсу қарқыны	4%	4%
Салыққа дейін дисконт пайызы	16,96%;	16,60%
Тасымалдау көлемі:		
- Қазақстан бойынша тасымалдау	1.073 млрд текше метр	2.084 млрд текше метр
- экспортқа газ тасымалдау	17 млрд текше метр	72 млрд текше метр
- халықаралық транзит	1.245 млрд текше метр	1.308 млрд текше метр
Тасымалдау тарифтері:		
- Қазақстан бойынша тасымалдау (мың текше метр)	5.425,26 теңгеден бастап	5.285,66 теңге
- экспортқа газ тасымалдау (мың м3/100 км)	2,42 АҚШ доллары- 5 АҚШ доллары	2,42 АҚШ доллары - 5 АҚШ доллары
- халықаралық транзит (мың м3/100 км)	2,42 АҚШ доллары – 2,9 АҚШ доллары	2,42 АҚШ доллары – 2,9 АҚШ доллары

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестицияның өтелетін құны 1.249.897.550 мың теңгегі құрады (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 1.154.259.076 мың теңге). Инвестициялардың өтелетін құны баланстық құнынан 545.749.719 мың теңгеге артық (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 735.005.474 мың теңгеге).

3 Маңызды есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар (жалғасы)

Теменде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша маңызды жорамалдар үшін сезімталдық талдауы берілген:

Болжамдар	Болжамды өзгерту	Өтелетін соманың үлгаяюы/(азаюы)	Құнсыздану (Иә/Жоқ)
Өсу қарқыны	1%-ға арттыру 1%-ға азайту	5.648.265 (5.057.315)	Жоқ
Дисконт мөлшерлемесі	1%-ға арттыру 1%-ға азайту	107.685.672 (95.283.318)	Жоқ
Ішкі тасымалдау көлемі	1%-ға арттыру 20% арттыру	13.617.005 (13.481.768)	Жоқ
Экспорттық тасымалдау көлемі	20%-ға азайту	25.234.675 (21.075.940)	Жоқ
Транзит көлемі	1%-ға арттыру 1%-ға азайту	7.220.920 (7.149.559)	Жоқ
Ішкі тасымалдау тарифі	1%-ға азайту	13.718.708 (13.582.449)	Жоқ
Экспорттық тасымалдау тарифі	20% арттыру 20%-ға азайту	25.819.232 (21.563.071)	Жоқ
Транзиттік тариф	1%-ға арттыру 1%-ға азайту	7.918.616 (7.840.257)	Жоқ

«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ («ҚТГ Аймақ») инвестициялары

Ақша қаражатын өндіретін бірліктің өтелетін құны дисконталған ақша ағындарының моделін қолдана отырып пайдалану құны ретінде анытталды. Ақша ағындарын бағалау көптеген субъективті факторларды, соның ішінде операциялық және қаржылық факторларды, ен жақсы дәлелдерді қолдана отырып қамтиды.

Дисконттау мөлшерлемесі капиталдың орташа өлшенген құнынан салық салуға дейін алынды. Капиталдың орташа өлшенген құны қарыз капиталын да, меншікті капиталдың құны «ҚТГ Аймақ» инвестициялары бойынша күтілетін кірістілкен алынады. Қарыз капиталының құны «ҚТГ Аймақ» қызмет көрсетуге міндетті пайыздық қарыздарға негізделген. Төн төуекел жеке бета факторын қолдану арқылы енгізілді. Бета фактор жалпыға қол жетімді нарық деректері негізінде бағаланды.

Тасымалдау мөлшерлемелері, сондай-ақ шығындардың инфляция қарқыны сияқты әртүрлі болжамдар қолданыстағы бағаларды, басқа макроэкономикалық факторларды және тарихи үрдістер мен ауытқуларды ескереді. Есептеуде пайдаланылған негізгі болжамдар келесідей болжанған:

- Газды сатып алу мен жеткізу көлемі – Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының газ саласын дамытудың 2022–2026 жылдарға арналған кешенді жоспары және Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің бүйрекімен бекітілген 2024–2030 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының газ балансы негізінде;
- Тасымалдау тарифтері – Табиғи монополияларды реттеу комитеті (ТМРК) бес жылға бекіткен тарифтер негізінде және орташа жылдық өсу қарқыны мен бес жылдық болжамды кезеңнен кейінгі инфляцияның ұзақ мерзімді болжамдарына негізделген;
- Жылдық күрделі шығындар – басшылықтың тарихи тәжірибесіне және өндірістік процеске тікелей қатысатын қолданыстағы активтерді және басқа да негізгі құралдарды ұстауға арналған жоспарланған шығындарға, сондай-ақ жаңа жобаларға инвестицияларға негізделген.

Бес жылдық кезеңнен кейінгі ақша ағындары төменде көрсетілген болжамды өсу қарқынын пайдалана отырып экстраполяцияланады. Бұл өсу қарқыны газ саласының болжамдарына сәйкес келеді.

Өтелетін құнына қатысты болжамдар:

31 желтоқсан 2023

5 жылдан кейін астам өсу қарқыны	4,44%
Салыққа алдындағы дейін дисконт мөлшерлемесі	16,42%;
2030 жылға дейін газ сату көлемі	142,8 млрд текше метр
2030 жылға дейін газ тасымалдау көлемі	108,3 млрд текше метр

Тарифтер:

- газ сату (мың текше метр)	22 мың теңгеден бастап
- газ тасымалдау (мың текше метр)	4,9 мың теңгеден бастап

3 Маңызды есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар (жалғасы)

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестицияның өтелетін құны 282.729.983 мың теңгені құрады (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 262.673.748 мың теңге). Инвестициялардың өтелетін құны балансстық құнынан 72.577.508 мың теңгеге артық (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 52.521.273 мың теңгеге).

Теменде 2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша маңызды жорамалдар үшін сезімталдық талдауы берілген:

Болжамдар	Болжамды өзгерту	Өтелетін соманың үлғаюы/(азауы)	Құнсыздану (Иә/Жоқ)
Өсу қарқыны	1%-ға арттыру 1%-ға азайту 1%-ға арттыру 1%-ға азайту	13.050.696 (11.040.254) (19.903.719) 23.579.291	Жоқ Жоқ Жоқ Жоқ
Дисконт мөлшерлемесі	1%-ға азайту	38.609.184	Жоқ
Газды сату және тасымалдау көлемі	5%-ға арттыру 5%-ға азайту 1% арттыру	(38.609.184) 8.092.583	Жоқ Жоқ Жоқ
Газды сату тарифі	1%-ға азайту 1% арттыру	(7.707.222) 25.624.167	Жоқ Жоқ
Газды тасымалдау тарифі	1%-ға азайту	(24.403.968)	Жоқ

«QazaqGaz FTO» ЖШС, «Тегіс Мұнай» ЖШС және «ҚазМұнайГаз Сервис-NS» АҚ инвестициялары

«QazaqGaz FTO» ЖШС, «Тегіс Мұнай» ЖШС және «ҚазМұнайГаз Сервис-NS» АҚ инвестицияларының құнсыздану көрсеткіштерінің болуына байланысты Компания 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздану көрсеткіштеріне талдау жүргізілді. Талдау негізінде жоғарыда аталған компанияларға салынған инвестиациялардың балансстық құны осы компаниялардың 2023 жылғы 31 желтоқсандағы таза активтерінен жоғары екені анықталды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестиациялардың өтелетін құнысын бағалау нәтижесінде құнсыздану анықталды және Компания «QazaqGaz FTO», «Тегіс Мұнай» және «ҚазМұнайГаз Сервис-NS» еншілес үйімдарына инвестициялар бойынша құнсызданудан болған жалпы сомасы 4.851.696 мың теңгені жиынтық табыс туралы жекелеген есептемеде мойындады (б-ескертпе).

«QazaqGaz Барлау және өндіру» ЖШС («QazaqGaz БӨ») инвестициялары

Барлау және бағалау активтерінің құнсыздану фактілері мен жағдайлары активтің тәнгерімдік құны оның өтелетін құнынан асуы мүмкін екенін көрсеткендегідей бағаланады: барлауға арналған лицензияның қолданылу мерзімі еткен және оны ұзарту күтілмейді; одан әрі барлау жұмыстарын жүргізуге елеулі шығындар жоспарланбаған; барлау қорларды коммерциялық ашуға әкелмеді; Барлау және бағалау активтері табысты өзірлеу немесе сату арқылы толық өтелмейтінін көрсететін белгілер бар.

Құнсыздану сынағында дәлелденген және ықтимал газ қорлары пайдаланылады. Газ қорларын бағалаумен байланысты көптеген белгісіздіктер бар, атап айтқанда, бағалау кезінде жарамды болжамдар жана ақпарат қолжетімді болған кезде айтарлықтай өзгеру мүмкін. Болжамдық шикізат бағасының, айырбас бағамының, өндіру шығындарының өзгеруі, сондай-ақ барлауға арналған лицензиялардың қолданылу мерзімінің аяқталуы және қорлардың коммерциялық ашылмауы өтелетін сомага айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

Ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін бірліктің өтелетін құны дисконтулған ақша ағыны үлгісін пайдалана отырып, пайдалану құны ретінде анықталды.

Ақша ағынының болжамы 2054 жылға дейінгі болжамдары бар бес жылдық бизнес-жоспарға негізделді, басшылықтың операциялық және қордели шығындардағы ықтимал өзгерістерді және кен орындарының болжамды сарқылу қарқының қолдану арқылы есептелген. Газ және конденсат бағасы және құн инфляциясының қарқыны сияқты өртүрлі болжамдар қолданыстағы бағаларды, басқа макроэкономикалық факторларды және тарихи үрдістер мен ауытқуларды ескереді.

Дисконтута мөлшерлемесі салық салынғанға дейінгі капиталдың орташа алынған құнынан алынды. Капиталдың орташа өлшенген құны меншікті капиталды ескереді. Меншікті капиталдың құны QazaqGaz БӨ инвестицияларының күтілетін кірісінен алынады. Жеке бета-факторды қолдану арқылы тән тәуекел қосылды. Бета жалпыға қолжетімді нарық деректері арқылы бағаланды.

3 Маңызды есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар (жалғасы)

Есептеуде пайдаланылған негізгі болжамдар келесідей болжанған:

- Өндіріс көлемі – тұрақты газды өндіру нәтижесінде қабат қысымының табиги төмендеуін көздейтін әрі қарай болжамды болжамы бар бекітілген бесжылдық Бизнес-жоспардың көлемдері;
- Тауарлық газды сату бағасы – газдың бір белгін экспортқа тиісті нарықтық сату бағасы бойынша сатуға болатын сценарийге негізделген;
- Конденсатты сату бағасы – бес жылдық болжамды кезеңдегі орташа жылдық есу қарқыны; ағымдағы салалық тенденцияларға негізделген және инфляцияның үзақ мерзімді болжамдарын қоса алғанда;
- Жылдық құрделі шығыстар — тарихи инфляцияны ескере отырып түзетілген амортизация мен амортизацияны, сондай-ақ басшылықтың тарихи тәжірибесін және өндірістік процеске тікелей қатысатын өндірістік активтерді және басқа да негізгі құралдарды ұстауға жоспарланған шығындарды пайдалану үшін есепке алынады.

Өтелетін құнына қатысты болжамдар:

31 желтоқсан 2023

Дисконт мөлшерлемесі	16,93%
Газды сату көлемі	6.534 млн текше метр
Конденсатты сату көлемі	269 млн текше метр

Тарифтер:

- газ сату (мың текше метр)	22 мың тенgedен бастап
- конденсатты сату (мың текше метр)	84 мың тенgedен бастап

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестицияның өтелетін құны 44.298.212 мың теңгені құрады, бұл олардың баланстық құнынан 20.893.249 мың теңгеғе асады (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 37.527.861 мың теңге, олардың баланстық құнынан 14.122.898 мың теңге артық).

Төменде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша маңызды жорамалдар үшін сезімталдық талдауы берілген:

Болжамдар	Болжамды өзгерту	Өтелетін соманың үлғаюы/(азаюы)	Құнсыздану (Иә/Жоқ)
Дисконт мөлшерлемесі	1%-ға арттыру 1%-ға азайту	(2.869.414) 3.199.630	Жоқ Жоқ
Газды сату көлемі	5%-ға арттыру 5%-ға азайту	5.464.324 (5.798.462)	Жоқ Жоқ
Конденсатты сату көлемі	5%-ға арттыру 5%-ға азайту	269.750 (246.022)	Жоқ Жоқ
Газды сату тарифі	1%-ға арттыру 1%-ға азайту	2.818.819 (2.932.833)	Жоқ Жоқ
Конденсатты сату тарифі	1%-ға арттыру 1%-ға азайту	135.113 (128.838)	Жоқ Жоқ

«Маңғышлақ Мұнай» ЖШС («Маңғышлақ Мұнай») инвестициялары

Ақша қаржатын қозғалысқа келтіретін бірліктің өтелетін құны дисконтталған ақша ағыны үлгісін пайдалана отырып, пайдалану құны ретінде анықталды. Маңғышлақ Мұнай үшін өтелетін сома болжамды газ бағасын, АҚШ долларының айырбас бағамын және 18,9% есептік мөлшерлемені пайдалана отырып, ықтимал қорлар негізінде есептелді. Қаржылық-экономикалық модель ақша қаржатының болжамды ағындары үшін ақпараттың негізгі көзі болып табылады. Оnda газды өндіру мен сату көлемі, кіріс, доллар бағамы, шығындар мен құрделі шығындар бойынша болжамдар бар. Газ және конденсат бағасы және құн инфляциясының қарқыны сияқты өртүрлі жорамалдар басым бағаларды және басқа макроэкономикалық факторларды ескереді.

Есептелген ақша ағындары 2060 жылға дейінгі болжам деректерін пайдалана отырып, осы қаржылық-экономикалық үлгіге негізделді, басшылықтың операциялық және құрделі шығындардағы ықтимал өзгерістердің және көн орындарының болжамды сарқылу қарқының ағымдағы бағалауын пайдалана отырып есептелді.

Дисконттау мөлшерлемесі мұнай-газ өндіру және барлау саласының орташа көрсеткіштерін ескере отырып есептелген капиталдың орташа өлшенген құнынан алынды. Жеке бета-факторды қолдану арқылы тән тәуекел қосылды. Бета жалпыға қолжетімді нарық деректері негізінде бағаланды.

3 Маңызды есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар (жалғасы)

Есептеуде пайдаланылған негізгі болжамдар келесідей болжанған:

- Өндіріс көлемі – болжамды кезендегі орташа жылдық өсу қарқыны; Маңышлақ Мұнайдың 2027 жылдан бастап сатуды күттеп табиғи газ және конденсат өндірудің күтілетін көлемі;
- Газ және конденсат бағасы – болжамды кезендегі орташа жылдық өсу қарқыны; ағымдағы салалық тенденцияларға негізделген және инфляцияның үзақ мерзімді болжамдарын қоса алғанда;
- Жылдық күрделі шығындар – басшылықтың тарихи тәжірибесіне және өндірістік процеске тікелей қатысатын қолданыстағы активтерді және басқа да негізгі құралдарды ұстауға жоспарланған шығындарға негізделген.

Өтелетін құнына қатысты болжамдар:

31 желтоқсан 2023

Дисконт мөлшерлемесі

18,9%

Газды сату көлемі

6.003 млн текше метр

Конденсатты сату көлемі

2.592 мың тонна

Тарифтер:

- газ сату (мың текше метр)

60 мың теңгеден бастап

- конденсатты сату (мың текше метр)

103 мың теңгеден бастап

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестицияның өтелетін құны 14.413.442 мың теңгені құрады. Инвестициялардың өтелетін құны баланстық құнынан 4.194.113 мың теңгеге артық.

Теменде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша маңызды жорамалдар үшін сезімталдық талдауы берілген:

Болжамдар	Болжамды өзгерту	Өтелетін соманың үлғаюы/(азаюы)	Күнсыздану (Иә/Жоқ)	Күнсыздану сомасы
Дисконт мөлшерлемесі	1%-ға арттыру 1%-ға азайту 5%-ға арттыру	(4.474.226) 5.109.283 2.744.350	Иә Жоқ Жоқ	(280.113) – –
Газды сату көлемі	5%-ға азайту 5%-ға арттыру	(2.613.667) 1.897.292	Жоқ Жоқ	– –
Конденсатты сату көлемі	5%-ға азайту 1%-ға арттыру	(1.806.945) 607.214	Жоқ Жоқ	– –
Газ сату тарифі	1%-ға азайту 1%-ға арттыру	(601.202) 379.458	Жоқ Жоқ	– –
Конденсатты сату тарифі	1%-ға азайту	(375.701)	Жоқ	–

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қозғалысқа келтіретін бірліктің өтелетін құны, егер негізгі жорамалдар төмендегідей өзгерсе, инвестицияның баланстық құнына тең болар еді:

Болжам	Пайдаланылған болжам мәні	Өтелетін құн инвестицияның баланстық құнына тең деген болжам
Дисконт мөлшерлемесі	18,9%	19,8%

Егер жоғарыда аталған негізгі жорамалдардың әрқайсысында анағұрлым елеулі өзгерістер болса немесе бір уақытта бірнеше факторларға көрі әсер етсе, Компания инвестиацияларының баланстық құны олардың өтелетін құнынан жоғары болуы мүмкін, бұл құнсыздандыу талап етуі мүмкін болашақта танылады.

4 Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсініктемелерге нақтылаулар мен түзетулер

2023 жылды Компания алғаш рет 2023 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін құшіне енетін белгілі бір стандарттарды, түзетулерді және түсінідірмөлдерді қабылдады. Осы стандарттарды, түзетулерді және түсінідірүлдерді қабылдау Компанияның жекелеген қаржылық есептілігіне елеулі әсер еткен жоқ. Компания шығарылған, бірақ құшіне енбеген стандарттарды, түсінідірмөлдерді немесе түзетулерді ерте қабылдаған жоқ.

Жаңа стандарттар тізбесі, сондай-ақ түзетулер мен нақтылаулар төменде көлтірілген:

- ХҚЕС (IFRS) 17 Сақтандыру шарттары (2017 жылдың 18 мамырында шығарылған және 2023 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін құшіне енеді).
- ХҚЕС (IFRS) 17 және ХҚЕС (IFRS) 4 ке түзетулер (2020 жылдың 25 маусымында шығарылған және 2023 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін құшіне енеді).
- ХҚЕС (IFRS) 17 ты қабылдайтын сақтандырушыларға ету опциясы – ХҚЕС (IFRS) 17 түзетулер (2021 жылдың 9 желтоқсанында шығарылған және 2023 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін құшіне енеді).
- ХҚЕС 1 және 2-Тәжірибе туралы мәлімдеме: Есеп саясатын ашып көрсету (2021 жылдың 12 ақпанында шығарылған және 2023 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін құшіне енетін) түзетулер.
- 8 IAS түзетулері: Бухгалтерлік бағалауларды анықтау (2021 жылдың 12 ақпанында шығарылған және 2023 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін құшіне енеді).
- Бір операцияда туындаудың активтер мен міндеттемелерге кейінге қалдырылған салық – 12 IAS түзетулері (2021 жылдың 7 мамырында шығарылған және 2023 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін құшіне енеді).
- 12 Табысқа салынатын салықтар ХҚЕС-ына түзетулер: Халықаралық салық реформасы – Екінші тірек үлгі ережелері (2023 жылғы 23 мамырда шығарылған).

Шығарылған, бірақ әлі құшіне енбеген стандарттар мен түзетулер

Төменде шығарылған, бірақ Компанияның жекелеген қаржылық есептілігін шығару күніне әлі құшіне енбеген жаңа стандарттар, түзетулер мен түсінідірмөлдер берілген. Компания осы стандарттарды, түзетулер мен түсінідірмөлдерді, егер қолданылса, құшіне енген күннен бастап қолдануға ниетті. Компания осы стандарттар мен түзетулер жекелеген қаржылық есептілікке елеулі әсер етеді деп қүтпейді.

- 16 IFRS Жалдау: Сату және кері жалға алушының жалдау міндеттемелеріне түзетулер (2022 жылдың 22 қыркүйегінде шығарылған және 2024 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін құшіне енеді).
- Міндеттемелердің қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді болып жіктелуі – 1 IAS түзетулері (бастапқыда 2020 жылдың 23 қаңтарында шығарылған және кейіннен 2020 жылдың 15 шілдесінде және 2022 жылдың 31 қазанында түзетілген, сыйып келгенде, 2024 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін құшіне енеді).
- ХҚЕС (IAS) 7 Ақша қаржатының қозғалысы туралы есеп пен 7 Қаржы құралдары: Ақпаратты ашып көрсету: Жеткізушилерді қаржыландауды келісімдеріне түзетулер (2023 жылдың 25 мамырында шығарылған).
- ХҚЕС 21 Түзетулер жоқ (2023 ж. 15 тамызда шығарылған).

Жарияланған, бірақ кейінге қалдырылған және Топ ерте қабылдамаған түзетулер:

- Инвестор мен оның қауымдастырылған үйімі немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы активтерді сату немесе жарнаға салу – 10 ХҚЕС және 28 IAS түзетулер (2014 жылдың 11 қыркүйегінде шығарылған және ХҚЕС сейкес Басқарма анықтайдын күннен басталатын жылдық кезеңдер үшін құшіне енеді).

4 Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

Әділ құнды бағалау

Жекелеген қаржылық есептілікте әділ құны бойынша бағаланатын барлық активтер мен міндеттемелер жалпы әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректердің негізінде әділ құн көздерінің төменде сипатталған иерархиясының шеңберінде жіктеледі:

- 1-денгей – ұқсас активтер немесе міндеттемелер бойынша (қандай да бір түзетулерсіз) белсенді нарықта нарықтық баға белгілеулері;
- 2-денгей – әділ құнды бағалау үшін маңызды болатын иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама байқалатын болып табылатын бағалау үлгілері;
- 3-денгей - иерархияның ең төмен деңгейіне жататын бастапқы деректердің әділ құнын бағалау үшін елеулі болатын бағалау модельдері нарықта қадағаланбайтын болып табылады.

Әділ құн туралы ақпаратты ашып көрсету мақсатында Компания активтер мен міндеттемелерді олардың сипатының, оларға тән сипаттамалар мен тәуекелдердің, сондай-ақ жоғарыда көрсетілгендей әділ құн көздерінің иерархиясында қолданылатын деңгейдің негізінде жіктеді.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар езіндік құны бойынша бухгалтерлік есепте жиналған тозу мен құнсыздану бойынша жиналған шығындарды шегере отырып есептеледі.

Негізгі құралдардың тозуы пайдалы қызмет етудің есепті мерзімінің ішінде тікелілік әдістің негізінде есептеледі.

	<u>Жылдар саны</u>
Фимарат мен құрылышжайлар	20-50
Машиналар мен құрал-жабдықтар	3-30
Көлік құралдары	5-20
Басқасы	3-20

Жерге арналған амортизация есептелмейді. Аяқталмаған құрылыш езіндік құны бойынша ескерілген негізгі құралдардың аяқталмаған құрылышын білдіреді. Аяқталмаған құрылышқа құрал-жабдықтың құны және басқа да тікелей шығындар кіреді. Аяқталмаған құрылыштың амортизациясы мұндай активтердің құрылышы аяқталғанда және олар пайдалануға берілген уақытта басталады.

Еншілес үйымдар мен бірлескен кәсіпорындарга инвестициялар

Еншілес үйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар бастапқы құны бойынша жекелеген қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Еншілес үйымдар - Компания бақылайтын, әдетте, 50% артық дауыс беру құқығымен акцияларға иелік етуді білдіретін, барлық компаниялар. Бірлескен кәсіпорындар - Компания бірлескен бақылауы бар, бірақ бақыламайтын барлық кәсіпорындар, әдетте, 50% мөлшерінде дауыс беру құқығымен акцияларға иелік етуді білдіреді.

Компания инвестицияларды оқиға немесе жағдаяттардағы өзгерістер инвестициялардың баланстық құны өтелмейтіндігін көрсеткен жағдайларда ықтимал құнсыздану мөніне бағалайды. Егер құнсыздандының мұндай көрсеткіштері болса, Компания инвестициялардың өтелетін құнын бағалайды. Инвестициялардың баланстық құны олардың өтелетін құнынан асқанда, мұндай инвестициялар құнсызданған деп қарастырылады және олардың құны өтелетін құнға дейін төмендетіледі.

Каржы активтері

Заңнамамен немесе белгілі бір нарықта қабылданған ережелермен белгіленген мерзімде активтердің берілуін талап ететін қаржы активтерін сатып алу немесе сату бойынша барлық мәмілелер («стандартты талаптарда» жасалатын сауда) мәміленің жасалу қуніне, яғни Компания активті сатып алу немесе сату міндеттемесін өз мойнына алған қунға мойындалады.

4 Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

Амортизацияланған құны бойынша қаржы активтері

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері кейіннен тиімді пайыздық мәлшерлеме әдісін пайдалана отырып бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар қолданылады. Пайда немесе зиян активтің мойындалуы тоқтаған, ол түрлендірлген немесе құнсызданған жағдайда пайданың немесе зиянның құрамында танылады.

Компанияның амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржылық активтері байланысты тараптарға берілген несиелерді, ақша қаражаттары мен олардың баламаларын, банктік депозиттерді, сауда және басқа дебиторлық берешектерді және басқа да ұзақ мерзімді қаржылық активтерді қамтиды.

Қолма-қол ақша және қысқа мерзімді банк салымдары

Ақша қаражаттары мен олардың баламалары банктердегі қолма-қол ақшанды және бастапқы өтеу мерзімі үш (3) ай немесе одан аз қысқа мерзімді банк салымдарын білдіреді. Ақша қаражаттары мен олардың баламаларына көрі РЕПО келісімдері — 1 күннен 30 күнге дейін жоғары багамен сату туралы келісімі бар жоғары өтімді мемлекеттік бағалы қағаздарға инвестициялар да жатады. РЕПО операциялары ақша қаражаттары мен олардың баламаларына оңай айырбасталады және олар Қазақстан Республикасының Үкіметімен қамтамасыз етілгендіктен құнның өзгеру тәуекелі шамалы.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Компания пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық борыштық құралдарға қатысты күтілетін несиелік зиянды (КНЗ) бағалау резервін мойындаиды. КНЗ шартқа сәйкес тиесілі болатын ақша ағындары мен Компания бастапқы тиімді пайыздық мәлшерлемені немесе оның шамамен алынған мәнін пайдалана отырып дисконтталған алуды күтіп отырган барлық ақша ағындарының арасындағы айырманың негізінде есептеледі. Күтілетін ақша ағындарына ұсталатын қамтамасыз етуді сатудан немесе шарттық талаптардың ажырамас бөлігі болып табылатын несие сапасын арттырудың басқа тетіктерінен болатын ақша ағындары жатады

КНЗ екі кезеңде танылады. Бастапқы танылған сәттен бастап несиелік тәуекел айтарлықтай үлгаймаган қаржы құралдары бойынша келесі 12 айдың (12 айлық күтілетін несиелік зиян) ішінде мүмкін болатын дефолттардың салдарынан туындауы мүмкін несиелік зиянға қатысты залалға бағалау резерві құрылады. Солар бойынша бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралдары үшін несиелік тәуекел айтарлықтай үлгайған дефолттың орын алу мерзімдеріне қарамастан (бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік зиян) осы қаржы құралының қалған қолданылу мерзімінің ішінде күтілетін несиелік зиянға қатысты залалға бағалау резерві құрылады.

Несиелік тәуекелдің үлғаюын бағалау үшін Компания есепті күнгі қаржылық құрал бойынша дефолт тәуекелін бастапқы тану күніндегі қаржы құралы бойынша дефолт тәуекелімен салыстырады. Шамадан тыс шығындарсыз қол жетімді негізделген және тексерілетін ақпарат талданады.

Сауда және басқа да дебиторлық берешекке және шарт бойынша активтерге қатысты Компания КНЗ-ны есептеге кезінде женілдетілген тәсілді қолданады. Тиисінше, Компания несиелік тәуекелдің өзгерістерін қадағаламайды, ал оның орнына әрбір есепті күнге бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік зиянға тән со마다 залалға бағалау резервін таниды. Компания қарыз алушылар мен жалпы экономикалық талаптарға тән болатын болжамды факторларды ескере отырып түзетілген несиелік зиянның пайда болуының өткен тәжірибесіне сүйене отырып бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланды.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемелер пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын немесе амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Барлық қаржылық міндеттемелер бастапқыда әділ құн бойынша танылады, ал борыштық бағалы қағаздар мен қарыздар жағдайында мәміле бойынша тікелей байланысты шығындар шегеріледі.

Бастапқы танудан кейін қарыздар мен қарыздар тиімді пайыздық мәлшерлеме әдісін қолдана отырып, амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығындар оларды тануды тоқтатқан кезде пайда немесе залал құрамында танылады және тиімді пайыздық мәлшерлемені пайдалана отырып амортизацияланады.

4 Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

Амортизацияланған құн сатып алу кезіндегі дисконттарды немесе сыйлықақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажыратылmas бөлігі болып табылатын комиссиялық немесе шығындарды ескере отырып есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме амортизациясы пайда мен зиян туралы жекелеген есепте қаржыландыру шығындарының құрамына жатқызылады.

Компанияның амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржылық міндеттемелері шығарылған борыштық бағалы қағаздарды, алынған несиелер мен кредиторлық берешектерді, қаржылық кепілдік міндеттемелерін және сату опциандарын қамтиды.

Қаржылық кепілдік шарттары

Қаржылық кепілдік шарты соған сай кепілдікті беретін тарап бұл шарт бойынша бенефициарға белгілі бір борышкердің белгіленген мерзімде шарттың бастапқы немесе қайта қаралған талаптарына сәйкес төлемді жасай алмауының салдарынан болған шығынды өтеу үшін белгілі бір соманы телеуге міндеттенетін шарт дег аталауды. Қаржылық кепілдік шарттары бастапқыда кепілдіктің шығуымен тікелей байланысты мәміле бойынша шығындарды ескере отырып әділ құны бойынша міндеттеме ретінде мойындалады.

Кейіннен міндеттеме 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес есептелген күтілетін кредиттік шығындар резерві мен 15 ХҚЕС сәйкес жинақталған амортизация шегерілген бастапқы танылған міндеттеме сомасының ең үлкені бойынша бағаланады.

Кепілдіктер бухгалтерлік есепте кепілдік берілген сәттен бастап оның мерзімі аяқталғанға дейін немесе кепілдік талаптары бойынша талаптар немесе міндеттемелер толық қанағаттанырылғанға дейін танылады.

Сауда және басқа да кредиторлық берешек

Сауда және басқа да кредиторлық берешек бойынша міндеттемелер Топ шоттарының жазылып берілуіне қарамастан алынған тауарлар мен қызметтер үшін келешекте төленуі тиіс соманың әділ құны болып табылатын бастапқы құн бойынша ескеріледі.

Корлар

Тауар-материалдық қорлардың құны ФИФО әдісінің негізінде әрбір қойма үшін бөлек ескеріледі.

Компания еншілес және бірлескен көсіпорындары көрсететін газды тасымалдау қызметтері бойынша тасымалдау шығындарын таниды. Бұл шығындар табигаты бойынша вземелі болып табылады және Ұлттық экономика министрлігі Табиги монополияларды реттеу комитетінің ішкі нарыққа арналған департаментінің бүйрігіне сәйкес белгіленген 1000 м3/100 км-ге тасымалданатын көлемдер мен тарифтер және экспорт көлеміне келісілген тарифтер негізінде есептеледі. Бұл тасымалдау шығындары тауарлық-материалдық қорларды сатып алуға тікелей байланысты емес және сәйкесінше, қорлардың езіндік құнына қосылмайды, бірақ еткізуіндік құнында танылады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Компания қызмет көрсетуге арналған көлік шығындарын таниды, Компанияның құнсыздану сомасын жеке активтері жататын Компанияның әрбір қозғалысқа келтіретін бірлігі (БҚБ) үшін жеке дайындалған еткей-тегжейлі жоспарлар мен болжамдар негізінде анықтайды.

Бұл жоспарлар мен болжамдар әдетте 5 (бес) жыл мерзімге жасалады. Ұзақ көзендерде ұзақ мерзімді өсу қарқындары есептеледі және бесінші жылдан кейінгі болжамды болашақ ақша ағындарына қолданылады. Жалғасатын қызметтеннен құнсызданудан болған залалдар жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте құнсызданған активтің функциясына сәйкес шығыс ретінде танылады.

Резервертер

Резервтер Компанияның өткен шақта болған оқиғалардың нәтижесінде ағымдағы (құқықтық немесе іс-тәжіреbeden туындаған) міндеттемесі болғанда, сондай-ақ міндеттемелерді өтеу үшін экономикалық пайдаларға байланысты қаржат ағыны болатын ықтималдық болғанда және осы міндеттеменің тиісті дұрыс бағасы жүргізілгенде жекелеген қаржылық есептілікте көрсетіледі.

4 Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

Егер ақшаның уақытша құнының ықпалы елеулі болса, резервтер салық салынғанға дейінгі ағымдағы мәлшермене бойынша дисконттады, әрі ол қолданылатын жағдайда нақты міндеттемеге төн болатын тәуекелдерді көрсетеді. Егер дисконттау қолданылса, резервтің ұлғаюы уақыт етісімен қаржылық шығыс ретінде мойындалады.

Жарғылық капитал және дивидендер

Қарапайым акциялардан тұратын жарғылық капитал бастапқы құны бойынша танылады. Жай акциялар бойынша дивидендер олар жарияланған кезеңдегі мешікті капиталдың азауы ретінде танылады. Жай акциялар бойынша дивидендер төлеу жалғыз акционердің қалауы бойынша жүзеге асырылады.

Клиенттермен жасалған келісім-шарттар бойынша кірістер және басқа да кірістер

Тауарларды сату

Газды сатудан түсken кіrіster сатып алушығa тауарғa меншіk құқығымен байланысты елеулі тәуекелдер мен пайданы бергеннен кейіn танылады жәne әдетте біr орындау міндettемесін қамтиды. Газды еткіzуден түsken kіrіster уақыт өte келе танылады.

Қызметтерді көрсету

Компания атқару бойынша міндettемелерді ай сайын орындаиды жәne көрсетілген қызметтердің нақты келемдерінің негізінде газды тасымалдау қызметтерін көрсетуден жәne газ құбырларына техникалық қызмет көрсетуден түsken tүsіmdі мойындаиды. Газды тасымалдау қызметтерінен түsken kіrіster сатып алушы біr мезгілde Компания ұсынатын артықшылықтарды алады жәne пайдаланады деген талаппен ұзақ уақыт ішінде мойындалады.

Басқару ақысы

Компания «КазРосГаз» ЖШС-не дивидендер мәлшерінде «ҚазМұнайГаз»-дың бірлескен кесіпорны «КазРосГаз» ЖШС-ін басқаруға жататын басқарушылық ақысын мойындаиды. Басқарушылық қаламақы белгілі біr уақытta «КазРосГаз» ЖШС дивидендерін жариялауды бекіту негізінде танылады. 2023 жәne 2022 жылдарғa арналған сыйақы мәлшері 26-ескертпеде көрсетілген.

Пайыздық кіrіc

Амортизацияланған құn жәne пайыздық қаржы активтері бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық kіrіc тиімді пайыздық мәлшерлеме әдісін пайдалана отырып мойындалады, әrі ол қаржы құrалын болжамды пайдалану мерзімінің бойында немесе егер бул орынды болса, қаржы активінің немесе міндettеменің таза баланстық құнына дейінгі ұзақ емес кезеңнің ішінде күтіletіn келешек төлемдерді немесе ақша қаражатының түsіmdерін дәl дисконттайды.

Дивидендер

Компанияның төлемді алуғa арналған құқығы белгіленгенде дивидендерден түsken kіrіc танылады, бұл әдетте, акционерлер дивидендерді бекіткенде болады.

Ағымдағы табыс салығы

Осы соманы есептеу үшіn қолданылатын салық мәлшерлемелері мен салық заңнамасы – бұл Компания eз қызметін жүzеге асыратын жәne салық салынатын kіrіc алатын елдерде есепті қынге қабылданған немесе мәni бойынша қабылданған мәлшерлемелер мен заңдар.

Басшылық мерзімді тұrde салық декларацияларында көрсетілген позицияларды бағалауды жүzеге асырады, оларғa қатысты тиіstі салық заңнамасы әr тұrлі түsіndіrlуі мүмкін жәne қажет болған жағдайда Бағалау міндettемелерін жасайды.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндettемелер, егер заңи тұrғыдан бекіtіlgen aғымдағы салық активтері мен міндettемелерді есепке алу құқығы болса жәne кейіnge қалдырылған салықтар дәl сол салық салынатын компанияғa немесе салық органына қатысты болса, біr біrіne қарсы есепке аlyнады.

4 Есеп саясатының маңызды аспектілеріне шолу (жалғасы)

Қосылған құн салығы (бұдан әрі - «ҚҚС»)

Салық заңнамасында нетто негіздегі сатулар және сатып алулар бойынша қосылған құн салығын (ҚҚС) өтеу көзделеді. Осылайша, өтелуге жататын ҚҚС, сатулар бойынша ҚҚС-ты шегере отырып, сатып алулар бойынша ҚҚС-ты білдіреді.

Төленуге жататын ҚҚС

Сатып алушылардан дебиторлық берешек алынғаннан кейін ҚҚС салық органдарына төленуі тиіс. Есеп айрысының есепті күнгө жүзеге асырылған сатып алулар бойынша ҚҚС төленуге жататын сомадан есептен шығарылады.

Дебиторлық берешектің құнсыздануына резерв құрылғанда, құнсызданудан болған залал, ҚҚС сомасын қоса алғанда, берешектің барлық сомасына ескеріледі. ҚҚС бойынша тиісті міндеттеме салық салу мақсатында дебиторлық берешектен есептен шығарылғанға дейін есептілікте көрсетіледі.

Өтелуге жататын ҚҚС

Өтелуге жататын ҚҚС ҚҚС-пен сатып алынған тауарлар, жұмыстар мен қызметтер бойынша бухгалтерлік есепте көрсетіледі және егер ондайлар кірісті алу мақсатында пайдаланылса.

«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

5 Негізгі құралдар

Мың тенге	Фимараттар	Жабдық	Басқа	Кұрылым жұмыстары	Барлығы
Бастапқы құн					
2021 ж. 31 желтоқсан	–	1.343.259	774.870	6.305.753	8.423.882
Түсімдер	–	–	28.152	–	28.152
Шығулар	–	–	(1.410)	(1.291.138)	(1.292.548)
2022 ж. 31 желтоқсан	–	1.343.259	801.612	5.014.615	7.159.486
Түсімдер	16.915.397	–	397.134	–	17.312.531
2023 ж. 31 желтоқсан	16.915.397	1.343.259	1.198.746	5.014.615	24.472.017
Жинақталған тозу және құнсыздандыру					
2021 ж. 31 желтоқсан	–	(611.234)	(666.822)	(546.692)	(1.824.748)
Бір жылға есептеу	–	(229.872)	(41.216)	–	(271.088)
Шығулар	–	–	1.410	–	1.410
2022 ж. 31 желтоқсан	–	(841.106)	(706.628)	(546.692)	(2.094.426)
Бір жылға есептеу	(230.141)	(115.997)	(49.186)	–	(395.324)
2023 ж. 31 желтоқсан	(230.141)	(957.103)	(755.814)	(546.692)	(2.489.750)
Қалдық құны					
2022 ж. 31 желтоқсан	–	502.153	94.984	4.467.923	5.065.060
2023 ж. 31 желтоқсан	16.685.256	386.156	442.932	4.467.923	21.982.267

2023 жылғы 31 желтоқсанға пайдаланудағы өзін-өзі толық амортизацияланған негізгі құралдардың бастапқы құны мен тиісті жинақталған амортизациясы 230.670 мың тенгені құрады (2022 жылғы 31 желтоқсанға: 230.670 мың тенге).

Түсімдер

2023 жылды Компания әрқайсысының номиналды құны 16.915.397 тенге болатын 1.000 жай акция шығарды. Акцияларды Жалғыз акционер 16.915.397 мың тенге әділ құны бойынша «Болашақ» бизнес орталығының әкімшілік гимараты түріндегі мүліктің орнына сатып алды (16-ескертпе).

Шығулар

2022 жылды аяқталмаған құрылымдан шығу деректерді жинау мен газды есепке алуудың автоматтандырылған жүйесін диспетчерлеу жөніндегі кешенді жұмыстарға арналған шығындарды ішінана қайтарумен байланысты.

6 Еншілес ұйымдарға инвестициялар

31 желтоқсандағы жағдай бойынша еншілес ұйымдарға инвестициялар жатады:

Мың тенге	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
«Интергаз Орталық Азия» АҚ	704.147.831	419.253.602
«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ	210.352.147	210.352.147
«QazaqGaz Барлау және Өндіру» ЖШС	24.028.786	24.028.786
«ҚазМұнайГаз Сервис-NS» ЖШС	21.585.447	19.962.670
«QazaqGaz Өнімдері» ЖШС	13.397.351	13.397.351
«Маңғышлақ Мұнай» ЖШС	10.219.329	-
«QazaqGaz FTO» ЖШС	6.731.402	6.456.145
«КТГ Финанс Б.В.»	5.981.871	5.981.871
«Teris Мұнай» ЖШС	2.959.321	-
«КазТрансГаз Бишкек» ЖШК	43.304	43.304
Еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардың құнсыздану резервін шегерे отырып	(38.436.319)	(33.584.623)
	961.010.470	665.891.253

Түсімдер

2023 жылды Компания «ИОА» берген пайыздық қарыздар бойынша 3.047.754 мың тенге және пайызызыз қарыздар бойынша 7.153.785 мың тенге мөлшеріндегі еділ құны мен номиналдық құн арасындағы айырманы таныды (2022 жылы: «ИОА» берген пайздық қарыздар бойынша 1.730.740 мың тенге).

2023 жылды Компания тиісінше 275.257 мың тенге, 1.622.777 мың тенге және 274.692.690 мың тенге сомасына «QazaqGaz FTO», «ҚМГ Сервис-NS» және «ИОА» ақшалай салымдар түріндегі инвестицияларды жүзеге асыруды (2022 жылы: тиісінше 918.305 мың тенге және 8.300.040 мың тенге «ҚМГ Сервис-NS» және «ҚТГ Аймақ» компанияларына).

2022 жылғы 28 желтоқсанда Компания «Teris Мұнай» ЖШС жарғылық капиталындағы «Самұрық-Энерго» АҚ 100% үлесін 13.178.650 мың тенге сомага сатып алу-сату шартын жасады. 2023 жылдың 13 қаңтарында қайта тіркеу процесі аяқталды. 2023 жылдың 31 мамырында «Маңғышлақ-Мұнай» ЖШС жарғылық капиталындағы 100% үлесін «QazaqGaz» ҰК» АҚ-на беру арқылы «Teris Мұнай» ЖШС жарғылық капиталын азайту туралы шешім қабылданды. «Маңғышлақ-Мұнай» ЖШС «Teris Мұнай» ЖШС-нің 100% еншілес көсіпорны болды.

Құнсыздану

2023 жылды Компания 4.851.696 мың тенге жалпы сомага «QazaqGaz FTO», «Teris Мұнай» және «ҚМГ Сервис-NS» инвестициялардың құнсыздануынан болған зиянды мойындағы (2022 жылы: «ҚМГ Сервис-NS»-ке 918.305 мың тенге сомага инвестициялар). Инвестициялардың құнсыздануы туралы ақпарат 3-ескертпеде берілген.

7 Бірлескен көсіпорындарға инвестициялар

31 желтоқсандағы жағдай бойынша бірлескен көсіпорындарға инвестицияларға мыналар жатады:

Мың тенге	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
Бейнеу-Шымкент газ құбыры ЖШС	89.577.549	89.577.549
Азиялық газ құбыры ЖШС	600.000	600.000
Отан Газ ЖШС	210.139	210.139
	90.387.688	90.387.688

**«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Жеке қаржылық есептілікке ескертуелер
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін**

8 Берілген аванстар

Мың тенге	Ескерт.	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
Айналымнан тыс активтер берілген аванстар			
Байланысты тараптарға берілген аванстар	32	1.836.519	15.015.169
		1.836.519	15.015.169
Айналымдағы активтер мен қызметтер үшін берілген аванстар			
Ушінші тараптарға берілген аванстар		420.942	329.520
Байланысты тараптарға берілген аванстар	32	82.479	2.455.797
		503.421	2.785.317

2022 жылғы 31 желтоқсанға байланысты тараптарға айналымнан тыс активтер үшін берілген аванстар негізінен «Самұрық-Энерго» АҚ-ға «Теріс Мұнай» ЖШС-дегі 100% қатысу үшін 13.178.650 мың тенге мелшерінде берілген аванстармен білдірген (6-ескертпеле).

9 Байланысқан тараптарға берілген несиелер

31 желтоқсанға байланысты тараптарға несиелерге келесі позициялар кірді:

Мың тенге	Ескерт.	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
Амортизацияланған құны бойынша қаржы активтері			
Байланысты тарапқа берілген пайыздық несиелер		69.613.539	69.685.566
Байланысты тарапқа берілген пайызыз несиелер		46.822.194	5.715.096
Плюсы: алынуға жататын пайыздар		1.830.578	1.655.032
Минусы: дисконт		(25.093.729)	(20.409.468)
Минусы: күтілетін несиелік зиян резерві		(1.279.907)	-
	32	91.892.675	56.646.226
Қысқа мерзімді бөлік		(46.358.949)	(10.895.130)
Ұзақ мерзімді бөлік		45.533.726	45.751.096

Күтілетін несиелік зиян резервіндегі өзгерістер былайша берілген:

Мың тенге	2023 ж.	2022 ж.
1 қантарға (Құнсыздану)/Қалпына келтіру	- (1.279.907)	(938.246) 938.246
31 желтоқсанға	(1.279.907)	-

Пайыздық қарыздар

«ИОА»

2021 жылды Компания «ИОА»-га 2032 жылғы 13 шілдеде өтеу мерзімімен «Қашаган» газды кешенді дайындау қондырығысынан компрессорлық станциясы бар «Мақат – Солтүстік Кавказ» магистральдық газ құбырына дейін магистральдық газ құбырын салу» инвестициялық жобаны қаржыландыру үшін жылына 5% мелшерлеме бойынша 64.909.463 мың тенге мелшерінде қарыз берді.

Қарыз бастапқы мойындау кезінде қарыз бойынша келешек ақша ағындарын 13,2% нарықтағы пайыздық мелшерлеме бойынша дисконтау арқылы айқындалған әділ құны бойынша мойындалды. Өділ құны мен номиналды құны арасында 21.352.216 мың тенге мелшеріндегі айырма ИОА-ға инвестиция ретінде танылды.

9 Байланысқан тараптарға берілген несиелер (жалғасы)

2022 және 2023 жылдары Компания «ИОА» компаниясымен осы қарыз шарты бойынша жалпы сомасы 12.438.913 мың тенге төрт транш берді. Бастапқы тану кезінде транштар 14,1-19,4% басым нарықтық сыйақы мөлшерлемелері бойынша қарыздың болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы анықталған әділ құн бойынша танылды. 2022 жылы 1.730.740 мың тенге және 2023 жылы 3.047.754 мың тенге сомасында әділ құн мен номиналды құн арасындағы айырмашылықтар «ИОА» инвестиция ретіндегі танылды (6-ескертпе).

2023 жылы «ИОА» осы несие бойынша 7.734.838 мың тенге сомасындағы негізгі қарыздың бір бөлігін өтеді (2022 жылы: нөл).

«БШГ»

2017 жылғы қырқүйекте Компания Қытайдың Даму Банкімен, Қытай Лимитед Банкімен және Қытай (Гонконг) Лимитед Банкімен жасалған несие келісімі бойынша БШГ алған банк қарызымен мерзімімен бұрын ішінара өтеу үшін жылына 5,5% пайыздық мөлшерлемемен 133.716.000 мың тенге (баламасы 400.000 мың АҚШ доллары) мөлшерінде сомасында БШГ-ға қарыз берді. Қарызды өтеу күні – 2029 жылғы 31 тамыз. Қарыз АҚШ долларында индексацияланды.

2022 жылғы қазан айында «БШГ» 190.740.993 мың тенге (баламасы 405.720 мың АҚШ доллары) және тиісінше 10.994.637 мың тенге (әрбір өтеу күні баламасы 23.864 мың АҚШ доллары) мөлшерінде несие келісімі бойынша негізгі борыш пен есептелген пайыздарды мерзімімен бұрын өтеді.

Пайызсыз қарыздар

«ИОА»

2023 жылдың 22 ақпанында Компания «ИОА» инвестициялық басым жобаларын қаржыландыру мақсатында бір жыл мерзімге 45.000.000 мың тенге көлемінде қаржылай көмек көрсетті. Бастапқы тану кезіндегі әділ құн басталу мерзімі мен өтеу мерзімі ұқсас несиелер үшін 18,90% нарықтық мөлшерлемемен бойынша болашақ төлемдерді дисконттау арқылы анықталды. 7.153.785 мың тенге сомасындағы номиналды және әділ құн арасындағы айырмашылық «ИОА» инвестиция ретіндегі танылды (6-ескертпе). 2023 жылдың 19 шілдесінде «ИОА» материалдық көмекті толығымен өтеді.

«ҚТГ Аймақ»

2021 жылғы Компания «Тараз қаласының газ тарату желісін жаңғырту» инвестициялық жобасын іске асыруға «ҚТГ Аймақ» - қа 2023 жылғы 30 сәуірге дейін өтеу мерзімімен 2.187.132 мың тенге сомасында пайызсыз қарыз берді. Бастапқы тану кезінде несие 12,8% және 17% басым нарықтық пайыздық мөлшерлемелер бойынша қарыздың болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы анықталған әділ құн бойынша танылды. Әділ құн мен номиналды құн арасындағы 442.491 мың тенге сомасындағы айырма «ҚТГ Аймақ» - қа инвестиция ретіндегі танылды. Осы келісім бойынша «ҚТГ Аймақ» 2023 жылы 660.200 мың тенге сомасында несиені толықтан өтеген (2022 жылы 1.526.932 мың тенге сомасында несиені ішінара өтеу).

2021 жылғы Компания 2023 жылдың 30 сәуіріне дейін өтеу мерзімімен газды цифрлық есепке алу жобасын қаржыландыруға «ҚТГ Аймақ» - қа 812.383 мың тенге көлемінде қысқа мерзімді пайызсыз несие берді (2020 жылы: 287.618 мың тенге). Осы келісім аясында 2022 жылы «ҚТГ Аймақ» 1.100.000 мың тенге несиені мерзімінен бұрын өтеді.

«ҚМГ Сервис-NS»

2022 жылғы Компания «ҚМГ Сервис-NS» пайдасына 319.260 мың тенге сомасында қысқа мерзімді пайызсыз несие берді (2020-2021 ж.: 801.817 мың тенге). 2023 жылғы «ҚМГ Сервис-NS» 1.121.077 мың тенге несиені толығымен өтеді.

«КТГ Файнэнс»

2020 жылғы Компания «КТГ Файнэнс» - ке 2025 жылдың 31 желтоқсанында өтеу мерзімімен 7.000.000 мың тенге көлемінде пайызсыз несие берді. Бастапқы тану кезінде несие 13,3% басым нарықтық пайыздық мөлшерлеме бойынша қарыздың болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы анықталған әділ құн бойынша танылды. 2022 жылы «КТГ Файнэнс» 7.000.000 мың тенге несиені мерзімінен бұрын өтеді.

9 Байланысқан тараптарға берілген несиелер (жалғасы)

«GPC Investment»

2022 жылы Компания «GPC Investment» ЖШС-мен (бұдан әрі – «GPC») «Атырау облысындағы Қашаган кен орнында қуаттылығы жылына 1,15 млрд текше метр газ өндеу зауытының құрылышы» проектін қаржыландыру мақсатында 40.000.000 мың теңгеге дейінгі сомаға қаржылық көмек көрсету туралы келісім жасасты. Осы келісім бойынша 2022 жыл ішінде Компания 2023 жылдың 12 қыркүйегіне дейін өтеу мерзімімен жалпы сомасы 3.933.819 мың теңгеге 2 (екі) транш берді. 16,1% - 18,2% нарықтық мәлшерлемелерді пайдалана отырып есептелген берілген сома мен несиенің берілген күнгі өділ құны арасындағы айырма 499.299 мың теңге сомасында қаржылық шығыстар ретінде танылды.

2023 жыл ішінде Компания жалпы сомасы 42.730.371 мың теңгеге қосымша 10 (он) транш берді. 2023 жылдың 11 қыркүйегінде қосымша келісімге қол қойылды, оған сәйкес қаржылық көмек лимитінің мәлшері 70.933.629 мың теңгеге дейін үлгайтылды және өтеу мерзімі 2024 жылдың 12 қыркүйегіне дейін ұзартылды. 6.466.746 мың теңге сомасындағы шарт талаптарын өзгертудің әсері және 18,9% - 19,5% нарықтық мәлшерлемелерді пайдалана отырып есептелген берілген сома мен несиенің берілген күнгі өділ құны арасындағы айырма 3.760.997 мың теңге сомасында қаржы шығыстары деп танылды (30-ескертпе). Компания сондай-ақ осы қарызы бойынша 1.279.907 мың теңге сомасында күтілетін кредиттік шығындарга резервті мойындағы:

Несиелік тәуекелдер туралы ақпарат 34-ескертпеде берілген.

10 Табыс салығынан басқа, өтелуге жататын ҚҚС және салықтар бойынша алдын ала төлем

31 желтоқсанға табыс салығынан басқа, өтелуге жататын ҚҚС және салықтар бойынша алдын ала төлем былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
Өтелуге жататын ҚҚС	170.315.978	119.015.373
Басқа да салықтар бойынша алдын ала төлем	28.766	34.111
	170.344.744	119.049.484
Минусы: орны толмайтын ҚҚС бойынша резерв	(39.897.652)	(13.966.571)
	130.447.092	105.082.913
Ұзақ мерзімді бөлік	60.412.513	78.048.802
Қысқа мерзімді бөлік	70.034.579	27.034.111

Орны толмайтын ҚҚС бойынша резервтегі өзгерістер былайша берілген:

Мың теңгемен	Құнсыздану
2021 ж. 31 желтоқсанға	(13.966.571)
2022 ж. 31 желтоқсанға	(13.966.571)
Есептелгені	(25.931.081)
2023 ж. 31 желтоқсанға	(39.897.652)

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияға өтелетін ҚҚС ішкі нарықта газды рентабельсіз сатудан өтелетін ҚҚС қоса алғанда 170.315.978 мың теңгегі құрайды. 2023 жыл ішінде Компанияда 2017-2018 жылдарға байланысты 25.931.081 мың теңге сомасында ҚҚС құнсыздану резерві есептелді (25-ескертпе).

**«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін**

11 Басқа да айналымнан тыс және айналымдағы қаржы активтері

Мың тенгемен	Валюта	Шығару	Әтеу мерзімі	Пайыздық мөлшерлеме	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
Амортизацияланған құны бойынша қаржы активтері						
Самұрық Қазына облигациялары	АҚШ доллары	2023	2024	3,5%	63.638.400	-
ҚТГ Аймақ облигациялары	Тенге	2016	2025	7,5%	10.654.281	10.654.281
ҚРҰБ ноттары	Тенге	-	-	16,71-16,75%	-	30.000.000
Басқасы	Тенге	-	-	-	332.846	-
					74.625.527	40.654.281
Плюсы: алынуға жататын пайыздар					1.173.145	28.538
Минусы: дисконт					(989.560)	(1.405.423)
					74.809.112	39.277.396
Минусы: ағымдағы белгіті шегергенде					(65.144.391)	(30.028.538)
Ұзақ мерзімді бөлік					9.664.721	9.248.858

«ҚТГ Аймақ»

2016 жылды Компания купонды 2025 жылғы 18 желтоқсанға дейін әр жылдың 18 маусымы мен 18 желтоқсанында төлей отырып жылдық 7,5% мөлшерлемесімен әрқайсысынан номиналды құны 1.000 тенге болатын «ҚҚБ»-да орналастырылған «ҚТГ-Аймақ» 10.654.281 купондық облигациясын сатып алды. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша облигациялардың балансстық құны 9.693.259 мың тенге (2022: 9.277.396 мың тенге) болды.

«Самұрық Қазына»

2023 жылғы 26 маусымда Компания AIX биржасында орналастырылған «Самұрық-Қазына» қорының 2023 жылғы 26 желтоқсандағы әтеу күнімен жылдық 3,5% сыйақы мөлшерлемесі бір облигацияның номиналды құны 100.000 АҚШ доллары болатын 1.400 купондық облигациясын сатып алды. 2023 жылдың 25 желтоқсанында мерзімін 2024 жылдың 26 маусымына дейін ұзарту туралы қосымша келісім жасалды.

Несиелік тәуекелдер туралы ақпарат 34-ескертпеде берілген.

12 Басқа да айналымнан тыс және айналымдағы қаржылық емес активтер

Мың тенгемен	Ескерт.	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
QazaqGaz БФ-нің газ қарызының шартты бойынша берешек	32	3.289.009	8.348.160
Басқасы		281.972	14.305
		3.570.981	8.362.465

2022 жылғы 2 ақпанда Компания «QazaqGaz БФ» компаниясымен коммерциялық газды несиелендіру шартын жасады, оған сәйкес Компания «QazaqGaz БФ»-ге 500.000 мың текше метрден аспайтын көлемде тауарлық газды береді, «QazaqGaz БФ» оны Компанияға сол көлемде және бірдей шарттармен қайтаруға міндеттенеді. Коммерциялық газ несиесі пайызыз және қайтарымды болып табылады. 2022 жылдың ішінде компания 352.227 мың текше метр тауарлық газды еткізді. 2023 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қайтарылатын тауарлық газдың қалдығы 180.910 мың текше метрді құрайды.

**«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін**

13 Тауар-материалдық қорлар

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша табиғи газ қорлары 54.616.846 мың теңге (2022 жылы: 31.819.017 мың теңге) болды.

14 Ақша қаражаты мен оның баламалары

31 желтоқсанға ақша қаражаты мен оның баламалары мыналарды қамтыды:

<i>Мың теңгемен</i>	<i>31 желтоқсан 2023</i>	<i>31 желтоқсан 2022</i>
АҚШ долларындағы салымдар	-	191.776.854
Басқа шетел валютасындағы салымдар	2.404.233	-
Тәңгемен салымдар	16.434.447	24.914.731
Шетел валютасындағы банк шоттары	281.671	193.045.858
Тәңгемен банк шоттары	87.885	208.174
Талап етуге дейінгі брокерлік шоттардағы қалдықтар	617	34.793.929
Тәңгемен кемінде үш ай өтедін бастапқы мерзімі бар сатып алу және көрі сату («көрі репо») шарттары	-	22.508.059
Жолдағы ақша қаражаты	2.911	-
Кассадағы қолма-қол ақша	3.923	1.372
	19.215.687	467.248.977

2023 және 2022 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы шоттардағы ақша қаражаты пайызызы болып табылады.

Несиелік тәуекелдер туралы ақпарат 34-ескертпеде берілген.

15 Сауда және басқа да дебиторлық берешек

31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда және басқа да дебиторлық берешек мынаны қамтыды:

<i>Мың теңгемен</i>	<i>Ескерт.</i>	<i>31 желтоқсан 2023</i>	<i>31 желтоқсан 2022</i>
Байланысты тараптардың сауда дебиторлық берешегі	32	109.208.877	80.957.968
Үшінші тараптардың сауда дебиторлық берешегі		159.569.569	68.457.009
Байланысты тараптардың басқа да дебиторлық берешегі	32	18.551.160	541.248
Үшінші тараптардың өзге дебиторлық берешегі		2.987.119	3.875.098
		290.316.725	153.831.323
Минусы: күтілетін несиелік шығын резерві		(2.702.722)	(2.638.874)
		287.614.003	151.192.449

Үшінші тұлғалардың саудалық дебиторлық берешегінің үлғаюы 2024 жылдың қантарында өтелген 2023 жылдың қыркүйек-қазан айларындағы ғазды жеткізу бойынша берешекпен байланысты.

31 желтоқсанға сауда дебиторлық берешек келесі валюталарда деноминацияланды:

<i>Мың теңгемен</i>	<i>31 желтоқсан 2023</i>	<i>31 желтоқсан 2022</i>
АҚШ доллары	149.122.222	58.390.738
Тенге	138.491.781	92.801.711
	287.614.003	151.192.449

15 Сауда және басқа да дебиторлық берешек (жалғасы)

Күтілетін несиелік зиян (КНЗ) резервіндегі өзгерістер былайша берілген:

Мың тәңгемен	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
1 қантарға	(2.638.874)	-
Шетел валюталарын қайта есептеу	45.991	30.228
Есептелгені	(109.839)	(2.669.102)
31 желтоқсанға	(2.702.722)	(2.638.874)

Сауда және басқа да дебиторлық берешек пайызызы болып табылады.

Несиелік төуекелдер туралы ақпарат 34-ескертпеде берілген.

16 Капитал

Жарғылық капитал

Номиналды құны 100 тенге	Номиналды құны 138 тенге	Номиналды құны 2.500 тенге	Номиналды құны 10.000 тенге	Номиналды құны 17.632 тенге	Номиналды құны 16.915.397 тенге	Жарғылық капитал жынысы, мың тенгемен
					2023 ж. 31 желтоқсанға 312.167.670	
2023 ж. 31 желтоқсанға 312.167.670	1	30.976.655	30.455.065	1.006.717	1.000	447.874.886
2022 ж. 31 желтоқсанға 312.167.670	1	30.976.655	30.455.065	1.006.717	-	430.959.489

Жай акциялар өз иелеріне акционерлердің жалпы жиналысының құзыретіне кіретін барлық мәселелер бойынша дауыс беру құқығын береді. Жай акциялар бойынша дивидендтер Акционердің қалауды бойынша төленеді. 2023 жыл ішінде Компания Жалғыз акционерге жай акциялар бойынша 27.065.364 мың тенге сомасында дивидендтер төледі (2022: нөл).

2022 жылы Компания әрқайсысының номиналды құны 10.000 тенге болатын 13.178.650 мың тенгеге 1.317.865 жай акция шығарды. Акцияларды Жалғыз акционер Компанияның «Тегіс Мұнай» ЖШС акцияларының 100% сатып алуын қаржыландыру мақсатында сатып алды.

2023 жылы Компания әрқайсысының номиналды құны 16.915.397 тенге болатын 1.000 жай акция шығарды. Акцияларды Жалғыз акционер 16.915.397 мың тенге өділ құны бойынша «Болашақ» бизнес орталығының әкімшілік тімараты түріндегі мүліктің орнына сатып алды.

Акциялардың балансстық құны

Мың тәңгемен	2023 ж.	2022 ж.
Активтердің жынысы	1.775.566.817	1.674.624.599
Минусы: материалдық емес активтер	(693.423)	(577.328)
Минусы: міндеттемелер жынысы	(694.668.790)	(602.392.446)
Жай акцияның құнын ҚҚБ талаптарына сәйкес есептеуге арналған таза активтер	1.080.204.604	1.071.654.825
Жай акциялар саны	374.607.108	374.606.108
ҚҚБ талаптарына сәйкес бір жай акцияның мың тәңгемен құны	2,884	2,861

«ҚҚБ» Биржа кеңесінің 2010 жылғы 4 қазандагы шешіміне сәйкес қаржылық есептілікте ҚҚБ бекіткен қагидаларға сәйкес есептелген есептік құнға бір акцияның (жай және артықшылықты) балансстық құны туралы деректер болуға тиіс.

16 Капитал (жалғасы)

Акцияға пайда

Акцияға шаққандағы негізгі және таратылған пайда қарапайым акционерлерге тиесілі кезеңдегі таза кірісті кезең ішінде айналыстағы акциялардың орташа алынған санына бөлу арқылы есептеледі. Кезең ішінде айналыста болған жай акциялардың орташа алынған саны кезең ішінде сатып алынған немесе шығарылған акциялардың санына түзетілген, уақыт мөлшерлемесі коэффициентіне көбейтілген кезең басындағы орналастырылған жай акциялардың санын ескере отырып есептеледі. «Самұрық-Қазына» АҚ Қоғамның жалғыз акционері болуына байланысты акциялардың нарықтық құны мен олардың саны түзетілмейді.

Келесі кестеде есепті кезеңдер үшін акцияға базалық пайданы есептеу үшін пайдаланылған кірістер пен акциялар туралы деректер көлтірілген:

Мың теңгемен	2023 ж.	2022 ж.
Базалық және акцияға бөлінген пайданы есептеу үшін акционерге тиесілі таза кіріс	18.815.841	104.765.989
Акцияға базалық және көбейту пайдасына жай акциялардың орташа өлшенген саны	374.606.831	373.302.725
Бас компанияға келетін кезеңдегі акцияға арналған базалық және бөлінген пайда, мың теңгемен	0,05	0,28

17 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

31 желтоқсанға шығарылған борыштық бағалы қағаздарға мыналар кіреді:

Мың теңгемен	Шығару	Өтегу мерзімі	Пайыздық мөлшерле ме	31 желтоқсан 2023		31 желтоқсан 2022	
				АҚШ доллары	Мың теңгемен	АҚШ доллары	Мың теңгемен
Номиналды құны	2017	2027	4,375%	706.320.000	321.064.819	706.320.000	326.778.948
				706.320.000	321.064.819	706.320.000	326.778.948
Плюсы: төленуге жататын пайыздар					3.706.738		3.679.148
Минусы: дисконт					(271.181)		(349.879)
Минусы: мәмілелер бойынша амортизацияланбаған шынындар					(142.873)		(181.077)
					324.357.503		329.927.140
Минусы: есепті күннен бастап 12 ай ішінде өтелуге жататын сома					(3.706.738)		(3.679.148)
12 айдан кейін өтелуге жататын сомалар					320.650.765		326.247.992

Борыштық бағалы қағаздардың шарттарына сәйкес Компания белгілі бір шарттарды сақтауға міндетті. Компания өр есеп беру күні шарттардың сақталуын қарайды. 2023 және 2022 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания барлық шарттарды сақтайды.

**«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін**

18 Банктік несиелер

31 желтоқсанға пайыздық қарыздар мынаны қамтыды:

Мың тенге	Өтеу мерзімі	Пайыздық мөлшерлеме	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
ВТБ Қазақстан Банкі және ВТБ Банкі (ПАО)	2023	РОБ НМ + 2,15%	-	91.595.350
			-	91.595.350
Плюсы: төленуге жататын пайыздар			-	896.003
Минусы: мемілелер бойынша амортизацияланбаган шығындар			-	(117.629)
			-	92.373.724
Минусы: есепті күннен бастап 12 ай ішінде өтелуге жататын сома			-	(92.373.724)
12 айдан кейін өтелуге жататын сомалар			-	-

ВТБ Қазақстан Банкі және ВТБ Банкі (ПАО)

2020 жылғы 16 қарашадағы несие шарттарына сәйкес, 2020 жылы «QG» «ВТБ Банк Қазақстан» АҚ мен «Банк ВТБ» ЖАҚ Ресейдің Орталық банкінің негізгі мөлшерлемесі (РОБ НМ) бойынша + жылдық 2,15% «Société Générale» корпоративтік және инвестициялық-банктік қызмет көрсету бөлімшесінен ағымдағы қарызды қайта қаржыландыру үшін 15.151.500 мың рубль жалпы сомага (баламасы 84.621.155 мың тенге) 2023 жылғы 16 қарашада өтелуі тиіс қарыз алды.

2022 жылды Компания «Қазақстан ВТБ Банкі» АҚ-мен жасалған несиелік келісім бойынша 906.500 мың рубль (5.130.790 мың тенге балама) көлеміндегі негізгі қарызды толығымен өтеді. 2023 жылды Компания Банк ВТБ ЖАҚ-мен жасалған несиелік келісім бойынша 14.245.000 мың рубль (73.646.650 мың тенге балама) көлеміндегі негізгі қарызды толығымен өтеді.

19 Алынған несиелер

Мың тенге	Ескерт.	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
Тіркелген пайыздық мөлшерлемесі бар қарыздар		8.462.491	17.226.204
Плюсы: төленуге жататын пайыздар		89	182
Минусы: амортизацияланбаган дисконт		(494.560)	(1.379.274)
	32	7.968.020	15.847.112
Минусы: есепті күннен бастап 12 ай ішінде өтелуге жататын сома		(7.968.020)	(7.737.372)
12 айдан кейін өтеуге жататын сомалар		-	8.109.740

2021 жылғы 23 қарашада Компания «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-нан ортақ корпоративтік мақсаттар үшін жылдық 0,01% мөлшерлемесі бойынша 24.104.026 мың тенге сомага (баламасы 55.851 мың АҚШ доллары) ұзақ мерзімді қарыз алды. Қарыз АҚШ долларына индексацияланады. Тану күніне 2.703.208 мың тенге мөлшерінде қарыздың номиналды құны мен әділ құны арасындағы айырма қаржылық кіріс ретінде танылды. Қарызды өтеу мерзімі - 2024 жылғы 23 қараша.

2023 жылдың ішінде Компания 8.504.752 мың тенге мөлшерінде (баламасы 18.617 мың АҚШ доллары) қарыз бойынша негізгі борышты өтеді (2022 жылы: 8.614.964 мың тенге (баламасы 18.617 мың АҚШ доллары). 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ алдында 8.462.491 мың тенге (баламасы 18.617 мың АҚШ доллары) (2022 жыл: 17.226.204 мың тенге, баламасы 37.234 мың АҚШ доллары) сомасында қарыз бойынша негізгі борыштың жалпы сомасы болды.

19 Алынған несиелер (жалғасы)

2023 және 2022 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша байланысты тараптан қарыз өш нәрсемен қамтамасыз етілмеген.

20 Қаржылық кепілдік шарттары бойынша міндеттемелер

Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелердегі қозғалыс былайша берілген:

Мың тенге	Ескерт.	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
1 қаңтарға		1.026.156	7.798.901
Байланысты тараптар үшін жыл ішінде берілген міндеттемелер	30	1.422.824	-
Берілген кепілдіктер бойынша міндеттемелердің амортизациясы	29,30	(575.149)	(7.207.293)
Шетел валюталарын қайта есептеу		(4.718)	434.548
31 желтоқсанға		1.869.113	1.026.156
Қысқа мерзімді бөлік		371.961	677.702
Ұзақ мерзімді бөлік		1.497.152	348.454

Кепілдік міндеттемелері еншілес ұйымдар мен байланысты тараптардың операциялық және инвестициялық қызметтің қаржыландырумен байланысты қаржы мекемелеріне берілген кепілдіктер бойынша Компанияның міндеттемелерін білдіреді. Барлық кепілдік келісімдері QG-ға тегін беріледі.

2023 жылдың ішінде GPC «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен «Қашаган кен орнында газ өндеу зауытының құрылышы» жобасын іске асыру мақсатында SOFR 6 ай + жылдық 2% сыйақы мөлшерлемесімен несиел келісім жасасты. 2023 жылдың ішінде GPC жалпы сомасы 22.208 мың АҚШ долларын құрайтын 2 транш алды (алу күндері 10.128.564 мың тенге балама). Бұл несие 2033 жылдың 19 желтоқсанына дейін өтеді. Компания кепілдік шартына сәйкес «Қазақстан Халық Банкі» АҚ алдындағы 1.422.824 мың теңге сомасында төлем міндеттемелерін орындауга қаржылық кепілдікті таныды.

21 Сауда кредиторлық берешек

31 желтоқсанда сауда кредиторлық берешек келесіні қамтыды:

Мың тенге	Ескерт.	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
Байланысты тараптардың алдындағы кредиторлық берешек	32	179.691.137	78.444.500
Үшінші тараптардың алдындағы сауда берешегі		66.090.200	32.527.091
Газбен жабдықтау бойынша болжамды қарыз	3, 32	109.818.524	-
355.599.861		110.971.591	

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның баға келісімінсіз жалпы сомасы 109.818.524 мың теңге газды сатып алу бойынша сауда кредиторлық берешегі бар. Бұрынғы келісім-шарттардың тоқтатылуына және бағаларды келісу және жаңа келісім-шарттар жасасу рәсімі өлі аяқталмағанына байланысты Компания басшылығының ең жақсы бағалауы негізінде Компания кредиторлық берешекті болжамдау әдісі бойынша таныды. Қосымша мәліметтерді 3-ескертпендең қараңыз.

Сауда кредиторлық берешек сатып алынған газ үшін және активтер мен қызметтер үшін берешекті білдіреді. Сауда және басқа да кредиторлық берешек пайызыз болып табылады, сол бойынша есеп айырысулар әдетте 30 күнге дейінгі мерзімде жүзеге асырылады. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиторлық берешектің үлғаюы, ең алдымен, 2022 жылмен салыстырғанда сатып алынған газ бағасының есүіне байланысты.

21 Сауда кредиторлық берешек (жалғасы)

31 желтоқсанға сауда және басқа да кредиторлық берешек келесі валюталарда деноминацияланған:

Мың теңгемен	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
Тенге	296.848.088	96.407.555
АҚШ доллары	58.747.572	10.003.904
Ресей рублі	-	4.560.132
Басқа валюталар	4.201	-
	355.599.861	110.971.591

22 Басқа да қаржылық міндеттемелер

Мың теңгемен	Ескерт.	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022
Қызметкерлерге есептелген бонустар		2.029.326	2.268.266
Пут-опцион бойынша берешек		679.744	679.744
Облигациялар бойынша берешек		673.261	1.279.471
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резерв		296.718	97.106
АзияГаз Чунджа бойынша сот ісі	33	-	14.565.318
Басқа		677.855	518.370
Минусы: басқа қаржылық міндеттемелердің қысқа мерзімді белгі		(3.677.160)	(18.122.321)
Басқа қаржылық міндеттемелердің үзақ мерзімді белгі		679.744	1.285.954

23 Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім

Мың теңгемен	Түсімді мойындау мерзімі	2023 ж.	2022 ж.
Газды экспортқа шыгарудан түскен түсім	Уақыт ішінде	621.278.128	482.748.295
Газды ішкі нарықта өткізуден түскен түсім	Уақыт ішінде	328.445.199	275.300.097
Тасымалдау қызметтерін үйімдастырудан түскен түсім	Уақыт ішінде	8.288.739	7.767.541
Басқару ақысы	Белгілі бір уақытта	493.854	-
		958.505.920	765.815.933
Географиялық нарықтар			
Қытай		621.278.128	482.748.295
Қазақстан		329.264.987	275.479.836
Ресей		7.962.805	7.587.802
		958.505.920	765.815.933

Компания Қазақстан Республикасының аумағы арқылы табиғи газды тасымалдауды үйімдастыру бойынша қызметтерді көрсету туралы келісімдер жасасты. 2023 жылдың ішінде Компания осы келісімдерге сәйкес Қазақстан Республикасының аумағы арқылы Бұхара-Орал, ББШ және «ИОА» мен «БШГ» басқаратын БГР-ТБА газ құбырларымен жалпы сомасы 8.288.739 мың теңгеге 389.275 мың және 3.469.022 мың текше метр табиғи газ тиісінше тасымалдады (2022 жыл: 7.587.802 мың теңгеге 371.765 мың текше метр табиғи газ және 179.739 мың теңгеге 1.915.314 мың текше метр табиғи газ).

24 Сатудың өзіндік құны

2023 жылды Компания 547.723.538 мың тенге жалпы сомаға (2022 жылды: 347.862.110 мың тенге) 24.062.857 мың текте метр табиғи газды (2022 жылды: 22.121.715 мың текте метр) сатты. 2023 жылды Компания 8.285.555 мың тенге жалпы сомаға (2022 жылды: 8.345.914 мың тенге) табиғи газды тасымалдауды ұйымдастыру шығыстарын көтерді.

25 Жалпы және әкімшілік шығыстар

Мың тенгемен	2023 ж.	2022 ж.
Салық резерві, таза	25.931.081	-
Жалақы және тиісті аударымдар	5.243.108	5,243.203
оның ішінде зейнеткағы жарналары	344.275	291.085
Табыс салығынан басқа салықтар	2.431.089	2,049.578
Кеңес беру қызметтері	1.012.906	893.457
Жәндеу және техникалық қызмет көрсету	647.220	587.252
Тозу және амортизация	597.060	581.116
Кадрларды даярлау және біліктілікті арттыру	399.803	184.808
Іссапар шығыстары	229.336	90.626
Мерекелік, мәдени-жаппай және спорттық іс-шараларды өткізу шығыстары	98.885	114.482
Қысқа мерзімді жалдаумен және құны тәмен активтерді жалдаумен байланысты шығыстар	86.230	142.306
Офисті ұстап тұру шығыстары	62.117	82.332
Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің амортизациясы	51.228	268.860
Банк комиссиясы	16.846	13.742
Байланыс қызметтері	15.428	18.078
Басқасы	724.153	494.290
	37.546.490	10.764.130

26 Өткізу шығыстары

Мың тенгемен	2023 ж.	2022 ж.
Көлік қызметтері	408.848.259	379.835.258
Газды сақтау	8.928.108	7.535.190
Басқасы	646	620
	417.777.013	387.371.068

27 Дивидендтер бойынша кіріс

2023 жылды Компания 27.866.614 мың тенге (2022 жылды: 90.097.703 мың тенге) мөлшерінде дивидендтік кірісті таныды, оның ішінде ИОА 3.114 мың тенге мөлшерінде (2022 жылды: 3.114 мың тенге), QazaqGaz БӘ 17.000.000 мың тенге мөлшерінде (2022 жылды: 6.794.315 мың тенге) және БШГ 10.863.500 мың тенге (2022 жылды: 11.764.706 мың тенге) жария етті.

2023 жылдың ішінде QazaqGaz Өнімдері және АГҚ дивидендтерді бөлгөн жоқ (2022 жылды: 586.510 және тиісінше 70.949.058 мың тенге).

«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

28 Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен есептелген пайыздық кіріс

Мың тенге	2023 ж.	2022 ж.
Байланысты тараптарға қарыздар бойынша дисконт амортизациясы	15.745.021	5.760.946
Банк депозиттері бойынша пайыздық кіріс	12.074.233	8.217.745
Байланысты тараптарға қарыздар бойынша пайыздық кіріс	3.761.431	11.953.899
Қаржы активтері бойынша дисконт амортизациясы	2.025.972	3.864.234
Қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс	1.959.868	799.071
	35.566.525	30.595.895

29 Қаржылық кірістер

Мың тенге	Ескерт.	2023 ж.	2022 ж.
Қаржылық кепілдік бойынша міндеттемелердің амортизациясы	20	927.031	9.204.740
Басқасы		8.812	393
		935.843	9.205.133

30 Қаржылық шығыстар

Мың тенге	Ескерт.	2023 ж.	2022 ж.
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздар		(14.202.129)	(14.209.875)
Байланысты тарапқа берілген қарыз бойынша дисконт	9	(10.227.743)	(499.299)
Банк қарыздары бойынша сыйақы		(7.563.754)	(12.610.373)
Байланысты тарапқа берілген кепілдіктер	20	(1.422.824)	-
Байланысты тараптан қарыздар бойынша дисконт амортизациясы		(852.232)	(1.272.845)
Қаржылық кепілдіктің міндеттемелері бойынша дисконт амортизациясы	20	(351.882)	(1.997.447)
Қарыздар бойынша комиссиялар		(179.052)	(143.550)
Қарызды үйімдастырумен байланысты меміле бойынша шығындар амортизациясы		(117.629)	(151.847)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша дисконт амортизациясы		(72.901)	(73.425)
Жалдау міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстар		-	(26.085)
Байланысты тараптан қарыздар бойынша пайыздар		(1.608)	(2.512)
Басқасы		(112.195)	(179.739)
		(35.103.949)	(31.166.997)

31 Табыс салығы бойынша шығыстар

Компанияға 20% қолданыстағы ресми мөлшерлеме бойынша корпоративтік табыс салығы салынады

Мың тенге	2023 ж.	2022 ж.
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар	-	-
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша	(40.674.236)	14.008.498
(экономия)/шығыстар		(1.034.363)
Өткен жылдардың табыс салығын түзету	10.603.690	
Табыс салығы бойынша шығыстар	(30.070.546)	12.974.135

31 Табыс салығы бойынша шығыстар (жалғасы)

Теменде 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін ағымдағы табыс салығының шығысымен бірге табыс салығының ресми мөлшерлемесі бойынша салық салынғанға дейінгі пайдаға қолданылатын корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстардың салыстырылуы келтірілген:

Мың теңгемен	2023 ж.	2022 ж.
Табыс салығы есепке алынғанға дейінгі пайда	(11.254.705)	117.740.124
Нормативтік салық мөлшерлемесі	20%	20%
Табыс салығы бойынша теориялық шығыс	(2.250.941)	23.548.025
Тұрақты айырмалардан салық әсері		
Қайтарылмайтын ҚҚС бойынша резервті есептеу	5.186.216	-
Есепке жатқызылмайтын пайыздық шығыстар	1.512.751	2.522.075
Алдыңғы жалдың ағымдағы корпоративтік табыс салығына қатысты түзетулер	530.526	(1.034.363)
Еншілес үйімдарға салынған инвестициялардың құнсыздануынан болған зиян	970.339	183.661
Шегерілмейтін газ шығындары	1.329.777	-
Табыс салығынан басқа салықтар	307.399	409.539
Байланысты тараптан қарыздар және шығарылған борыштық багалы қағаздар бойынша дисконт амортизациясы	14.580	14.685
Есептен шығаруға жатқызылмайтын газды сатып алу бойынша қосымша шығындармен байланысты шығыстар	-	(4.377.935)
Қаржылық кепілдік бойынша міндеттемелер амортизациясы	(115.030)	(1.441.459)
Қаржы активтері бойынша дисконт амортизациясы	(83.129)	(1.207.414)
Байланысты тарапқа несиелер бойынша дисконт	(6.040.413)	-
Сатып алушылардан шегерілмейтін шарттық айыппұлдар	3.701.183	-
Салық салынбайтын/шегерілмейтін бағамдық айырмашылықтар, таза	(3.634.947)	2.039.035
Дивидендтер бойынша кіріс	(5.573.323)	(15.666.599)
Бірлескен кәсіпорынға инвестициялар	(26.329.572)	8.314.496
Салық салынбайтын басқа да айрымалар	404.038	(329.611)
Табыс салығы бойынша шығыстар	(30.070.546)	12.974.135

Компания бұрынғы несиені қайта қаржыландыру мақсатында алынған банктік қарыз бойынша жиынтық кіріс туралы есепте пайыздық шығыстар мен валюталық айырмаларды мойындағы. 2023 және 2022 жылдар ішінде бұл несиенің кіріс әкелетін қызметке қатысы жоқтығына байланысты жылдық жиынтық кіріске қосылмаған бағамдық кірістері болды. Басшылық өзінің салық заңнамасын түсіндіруі орынды деп санайды және ол салық органдарына өз ұстанымын негіздей алуды ықтимал. Басшылық 2023 және 2022 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша есептеу тәуекелі төмен деп санайды. Тиісінше, осы жекелеген қаржылық есептілікте Компания қосымша салық міндеттемелерін таныған жоқ. Ықтимал қосымша төлем сомасы шамамен 20.000.000 мың теңгени құрайды.

31 Табыс салығы бойынша шығыстар (жалғасы)

Қазақстан Республикасының 2023 жылғы 1 қаңтардағы Салық кодексінің 241-бабына салық төлеушілердің жылдық жиынтық табысынан дивидендерді алғып тастауға қатысты өзгерістерге байланысты Компания 26.329.572 мың теңге сомасында кейінге қалдырылған салық міндеттемелеріндегі бірлескен кәсіпорынға салынған инвестицияға қатысты тиісті өзгерісті көрсетті.

2023 және 2022 жылдардың 31 желтоқсанына кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелердің компоненттері төмендеғідей көрсетілген:

Мың тенге	Пайда мен зиянға жатқызылды		Пайда мен зиянға жатқызылды		2021 ж.
	2023 ж.	2022 ж.	2022 ж.	2021 ж.	
Кейінге қалдырылған салық активтері					
Болашак салық салынатын кіріске қарсы есепке алға жаттын залалдар	1.968.964	(129.562)	2.098.526	2.098.526	-
Есептеу әдісімен танылған шығыстар	-	(2.230.283)	2.230.283	2.230.283	-
Тауар-материалдық қорлар	-	(213.321)	213.321	213.321	-
Байланысты тарапқа берілген қарыздар бойынша дисконт	5.018.746	4.936.958	81.788	81.788	-
Қаржылық кепілдік міндеттемелері	283.621	283.621	-	-	-
Күтілетін несиелік зиян резерві	795.362	268.751	526.611	338.962	187.649
Басқа резервтер	483.009	(59.774)	542.783	273.098	269.685
Басқасы	194.663	(19.508)	214.171	95.874	118.297
	8.744.365	2.836.882	5.907.483	5.331.852	575.631
Мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша міндеттемелер					
Бірлескен кәсіпорынға инвестициялар	-	26.329.572	(26.329.572)	(8.314.496)	(18.015.076)
Есептеу әдісі бойынша танылған тусім	-	11.317.429	(11.317.429)	(11.317.429)	-
Байланысты тараптан қарыз бойынша дисконт	(98.912)	176.943	(275.855)	264.787	(540.642)
Қаржылық міндеттемелерді дисконттау	-	13.410	(13.410)	26.788	(40.198)
	(98.912)	37.837.354	(37.936.266)	(19.340.350)	(18.595.916)
Мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша міндеттемелер, нетто	8.645.453	40.674.236	(32.028.783)	(14.008.498)	(18.020.285)

Қазақстан Республикасының Салық Кодексіне сәйкес мерзімі ұзартылған салық бойынша барлық активтердің қолданылуы мерзімі, 10 (он) жылдан кейін өтетін келешек кезеңдерге ауыстырылған салық залалдарын қоспағанда, 5 (бес) жылдан кейін өтеді.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлемі 22.387.901 мың теңге (2022 жылғы: 26.712.072 мың теңге) болды.

32 Байланысты тараптармен операциялар

Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелердің ережелері мен шарттары

Байланысты тараптармен мәмілелер үшінші тараптарға қолжетімді тарифтердің негізінде көрсетілетін газды тасымалдау қызметтерін қоспағанда, нарықтық мәпшерлемелер бойынша міндетті түрде жүзеге асырылмаған тараптардың арасында келісілген талаптарда жүзеге асырылды.

«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

32 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

2023 және 2022 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін байланысты тараптармен жасалған негізгі мәмілелер қалдықтар былайша көрсетілген:

Мын төңгемен	Ескерт.	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022*
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	15		
Еншілес үйымдар		108.731.124	80.957.685
Компания қатысушы болып табылатын бірлескен көсіпорындар		18.450.612	540.855
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен көсіпорындар		19.904	283
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		558.397	393
		127.760.037	81.499.216
Байланысты тараптарға берілген қарыздар	9		
Еншілес үйымдар		51.915.170	53.121.349
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		39.977.505	3.524.877
		91.892.675	56.646.226
Берілген аванстар	8		
Еншілес үйымдар		-	2
Компания қатысушы болып табылатын бірлескен көсіпорындар		81.970	81.970
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын қауымдастырылған көсіпорындар		1.836.542	1.836.519
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен көсіпорындар		-	2.372.990
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		486	13.179.485
		1.918.998	17.470.966
Басқа да қаржы активтері			
Еншілес үйымдар		9.693.259	9.277.396
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		64.783.007	30.000.000
		74.476.266	39.277.396
Басқа да қаржылық емес активтер	12		
Еншілес үйымдар		3.289.009	8.348.160
		3.289.009	8.348.160
Ақша қаражаты мен оның баламалары			
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		657	34.804.638
		657	34.804.638
Сауда кредиторлық берешек	21		
Еншілес үйымдар		40.107.969	17.531.674
Компания қатысушы болып табылатын бірлескен көсіпорындар		74.625.656	49.919.102
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын қауымдастырылған көсіпорындар		694.878	768.144
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен көсіпорындар		165.691.860	8.708.242
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		8.389.298	1.517.338
		289.509.661	78.444.500

«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

32 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Мың тенге	Ескерт.	31 желтоқсан 2023	31 желтоқсан 2022*
Алынған қарыздар	19		
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		7.968.020	15.847.112
		7.968.020	15.847.112
Қаржылық кепілдіктер шарттары бойынша міндеттемелер	20		
Еншілес үйымдар		451.007	1.026.156
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		1.418.106	-
		1.869.113	1.026.156
Басқа да қаржылық міндеттемелер			
Еншілес үйымдар		91.269	26.708
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын қауымдастырылған кесіпорындар		139	-
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кесіпорындар		673.261	1.279.471
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		700.497	710.236
		1.465.166	2.016.415
Жолдау бойынша міндеттемелер			
Үкіметтің бақылауындағы үйымдар		-	505.494
		-	505.494

* Жоғарыда көрсетілген 2022 жылға арналған Үкімет бақылайтын немесе бірлесін бақылайтын байланысты тараптармен, «Самұрық-Қазына» қоры мен Үкімет қатысушылары болып табылатын қауымдастан үйымдармен жасалған мәмілелер туралы ақпаратты ашу, сондай-ақ байланысты тараптардың пайыздық кірістері 2022 жылғы жекелеген қаржылық есептіліктері ұсынудан ерекшеленеді, себебі Компания бұл сомаларды 2022 жылғы жекелеген қаржылық есептілікте ашпаган.

2023 және 2022 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістер мен шығыстар баптарыбылайша көрсетілген:

Мың тенге	Ескерт.	2023 ж.	2022 ж.*
Тауарлар мен қызметтерді өткізу			
Еншілес үйымдар		293.184.064	250.003.050
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кесіпорындар		325.934	179.739
		293.509.998	250.182.789
Басқарушылық қаламақы	23		
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		493.854	-
		493.854	-
Дивидендтер бойынша кіріс	27		
Еншілес үйымдар		17.003.114	7.383.939
Компания қатысушы болып табылатын бірлескен кесіпорындар		10.863.500	82.713.764
		27.866.614	90.097.703

«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

32 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Мың теңгемен	Ескерт.	2023 ж.	2022 ж.*
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен есептелген пайыздық кіріс			
Еншілес үйымдар		15.491.479	10.252.185
Компания қатысушы болып табылатын бірлескен кесіпорындар		–	8.537.902
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		7.678.034	873.496
		23.169.513	19.663.583
Қаржылық кіріс	29		
Еншілес үйымдар		931.570	2.913.426
Компания қатысушы болып табылатын бірлескен кесіпорындар		–	6.291.314
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		4.273	393
		935.843	9.205.133
Тауарлар мен қызметтерді сатып алу			
Еншілес үйымдар		148.838.580	121.266.569
Компания қатысушы болып табылатын бірлескен кесіпорындар		272.773.503	263.268.759
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кесіпорындар		337.373.603	166.851.292
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		16.925.015	10.251.410
		775.910.701	561.638.030
Қаржылық шығыстар			
Еншілес үйымдар		351.882	1.120.875
Компания қатысушы болып табылатын бірлескен кесіпорындар		–	876.572
«Самұрық-Қазына» және Үкімет қатысушылар болып табылатын бірлескен кесіпорындар		67.051	133.940
«Самұрық-Қазына» мен Үкімет бақылауындағы үйымдар		12.504.407	1.774.656
		12.923.340	3.906.043

* Жоғарыда көрсетілген 2022 жылға арналған Үкімет бақылайтын немесе бірлесіп бақылайтын байланысты тараптармен, «Самұрық-Қазына» қоры мен Үкімет қатысушылары болып табылатын қауымдастан үйымдармен жасалған мәмілелер туралы ақпаратты ашу, сондай-ақ байланысты тараптардың пайыздық кірістері 2022 жылғы жекелеген қаржылық есептіліктері ұсынудан ерекшеленеді, себебі Компания бұл сомаларды 2022 жылғы жекелеген қаржылық есептілікте ашпаған.

2023 жыл ішінде Компания Жалғыз акционерге жай акциялар бойынша 27.065.364 мың теңге сомасында дивидендтер төледі (2022: нөл).

2023 жылы алынуға жататын дивидендтер 27.866.614 мың теңге (2022 жылғы: 98.578.741 мың теңге) сомасында ақша қаражатымен төленді.

Nегізгі басқаруши персоналға төленетін сыйақы

Негізгі басқаруши персонал Компания Басқармасының мүшелерінен және төуелсіз директорлардан тұрады. 2023 және 2022 жылдары негізгі басқаруши персоналға төленген өтемақының жалпы сомасы 575.484 мың теңге және тиісінше 227.248 мың теңге болды, әрі ол, негізінен жалақы мен басқа да төлемдерден тұрды және жиынтық кіріс туралы есептің жалпы және әкімшілік шығыстарына қосылды.

33 Шарттық және шартты міндеттемелер

Қызметтері жүргізу шарттары

Қазақстан нарықтық экономика талаптарына сәйкес экономикалық реформалар мен өзінің құқықтық, салық және нормативтік базасын дамытуды жағдайларда. Келешектегі қазақстандық экономиканың тұрақтылығы осы реформалар мен өзгерістер шараларына, сондай-ақ үкімет қолға алатын экономикалық, қаржылық және монетарлық шаралардың тиімділігіне едәуір байланысты.

Бірлескен көсіпорын алдында газды тасымалдау қызметтерін шартсыз сатып алу міндеттемелері

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның «АГҚ» алдында ҚҚС сомасынсыз 313.199.873 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсан: 95.557.990 мың теңге) мөлшерінде газды тасымалдау қызметтерін сатып алу бойынша шартсыз міндеттемесі болды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның «БШГ» алдында ҚҚС сомасынсыз 203.148.195 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсан: 216.130.641 мың теңге) мөлшерінде газды тасымалдау қызметтерін сатып алу бойынша шартсыз міндеттемесі болды.

Күрделі шығындар бойынша міндеттемелер

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның айналымнан тыс активтерді сатып алушмен және салумен байланысты ҚҚС сомасын ескермesten шамамен 2.058.464 мың теңге мөлшерінде (2022 жылғы 31 желтоқсан: ҚҚС сомасын ескермesten 1.842.319 мың теңге) күрделі міндеттемелері бар.

Салық салу

Қазақстан Республикасының салық заңнамасы мен нормативтік базасы тұрақты өзгерістерге ұшырағыш келеді және түрлі талқылауларға жол береді. Жергілікті, облыстық және ұлттық салық органдарының қайши пікірлері, оның ішінде ХҚЕС-ке сый түсімдердің, шығыстардың және қаржылық есептіліктерінің басқа да баптарының өзекі алынуына қатысты пікірлер кездесіп тұрады. Қазіргі кезде қолданып отырган, Қазақстанда қолданылып жүрген салық заңдарының негізінде мәлімделген және анықталған құқық бұзушылықтар үшін қарастырылған айыппұлдар мен өсімақылар жүйесі аса қатаң болып отыр. Салық тексерулері тексеру жылының алдындағы қызметтің 5 (бес) күнтізбелік жылын қамтуы мүмкін. Белгілі бір жағдайларда тексеруге бұдан да ерте кезеңдер ұшырауы мүмкін.

Трансферттік баға белгілеуді бақылау

Қазақстанда трансфертті баға белгілеу бойынша бақылау кең спектрге ие және байланысты мәмілелер тарапы болып табылатындығына қарамастан, халықаралық мәмілелермен тікелей немесе жанама байланысты көптеген операцияларда қолданылады. Трансферттік баға белгілеу туралы заң операцияларға қолданылатын барлық салықтар «қол ұшын беру» қагидаты бойынша айқындалған нарықтық бағалар негізінде есептелуін талап етеді.

Қазақстанда трансферттік баға белгілеу туралы жаңа заң 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап құшіне енді. Заң анық белгіленген болып табылмайды және оның кейбір ережелері аз қолданылу тәжірибесіне ие. Оның үстінен, заңда өзірлеу кезеңінде түрган егей-тегжей нұсқаулықтар жоқ. Нәтижесінде, операциялардың әр алуан түрлеріне трансферттік баға белгілеу туралы заңды қолдану нақты көрсетілген болып табылмайды.

Қоршаған ортаны қорғау мәселесі

Қолданыстағы заңнамаға сәйкес, басшылық Компания жекелеген қаржылық нәтижелеріне және оның қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс әсер етуі мүмкін ықтимал немесе ықтимал экологиялық міндеттемелер жоқ деп санайды.

Сақтандыру мәселелері

Қазақстан Республикасындағы сақтандыру саласы даму халінде, басқа елдерде таралған сақтандырудың көптеген түрлері Қазақстан Республикасында қол жетімсіз болып отыр. Компанияның өндірістік гимараттарға, өндірістік процестің тоқтап қалу залалдарына, сондай-ақ Компания объектілерінде немесе оның қызметтінің барысында болған апраттардың нәтижесінде мүлікке немесе қоршаған ортага келтірілген залалға байланысты үшінші тұлғалардың алдындағы жаупкершілікке қатысты толық сақтандыру өтемі жоқ. Компания баламалы сақтандыру өтемін алмайынша, кейбір активтердің бұзылу залалдарының және жоғалту тәуекелі болады, бұл Компания қызметтің жекелеген қаржылық нәтижелеріне және оның жекелеген қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс ықпал етуі мүмкін.

33 Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Сот шағымдары мен талаптары

Компания әдettегі шаруашылық қызметті жүзеге асыруының барысында түрлі сот процестері мен шағымдарының обьектісі болып табылады. 2022 жылы Қазақстан Республикасының Жоғары есеп палатасы Қазақстан Республикасының басқа да мемлекеттік органдарымен бірлесіп, «QazaqGaz» ҰК» АҚ және кейір еншілес және бірлесіп бақыланатын кәсіпорындардың қаржылық-шаруашылық қызметіне мемлекеттік аудит жүргізді, нәтижесінде қаржылық бұзушылықтар мен қызметтегі кемшіліктер анықталды. Осы жекелеген қаржылық есептілікті шығару күніне сотқа дейінгі тергеп-тексерулер және сот талқылаулары жүріп жатыр, олардың негізінде Компания жекелеген қаржылық есептілікке әсерін бағалай алады. Басшылық, егер мұндай процестермен немесе шағымдармен байланысты тупкі міндеттеме орын алатын болса, Компанияның келешекте жекелеген қаржылық жағдайына да, қызметінің қаржылық нәтижелеріне дей айтарлықтай теріс әсер етпейді деп есептейді.

«QG» сот істері

2019 жылды Компания «Азиягаз Чунджа» ЖШС-нен 2.026.419 мың текте метр газ сатып алды. 2022 жылды Қазақстан Республикасының Қаржы мониторингі агенттікі («Агенттік») «Азиягаз Чунджа» ЖШС иелеріне, сондай-ақ осы мәмілелеге қатысты Компания басшылығының бұрынғы мүшелерінің біріне қатысты тергеу жүргізіп, қылмыстық істер қозғады. 2022 жыл ішінде «Азиягаз Чунджа» ЖШС Компанияның шоттарына 14.565.318 мың теңгені қайтарды. Тиісінше, Компания «Азия газ Чунджа» ЖШС-тің сот шешіміне дейін басқа қаржылық міндеттемелер құрамында қайтарған сомасын мойындағы.

2023 жылдың 31 наурызында Астана аудандық соты газды сатып алу-сату мәмілесіне қатысты «Азиягаз Чунджа» ЖШС иелеріне, сондай-ақ Компания басшылығының бұрынғы мүшелерінің біріне қатысты айыптау үкімін жариялады. 2023 жылдың 29 маусымында үкімнің күші жойылды. Іс апелляциялық сатыдағы сотта бірінші сатыдағы соттың қаулылары бойынша алқалы құрамда қаралуға тиіс еді.

2023 жылғы 15 қыркүйекте Астана қалалық сотының қылмыстық істер жөніндегі сот алқасы «Азиягаз Чунджа» ЖШС иелеріне, сондай-ақ Компания басшылығының бұрынғы мүшелерінің біріне қатысты апелляциялық үкім шығарды. Занды қүшіне енген апелляциялық үкімге сәйкес Компания өзіндік құнға тузақтарға енгізу арқылы 14.565.318 мың теңге кірісті таныды.

34 Қаржы құралдары, қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты

Қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаттары мен саясаты

Компанияның негізгі қаржылық міндеттемелеріне шығарылған борыштық бағалы қағаздар, пайыздық қарыздар, сауда кредиторлық берешек және қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер кіреді. Мұндай қаржылық міндеттемелердің негізгі мақсаты - Компанияның операцияларын қаржыландыру және еншілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардың қызметін қолдау үшін солардың мүдделерінде банктерге кепілдіктер беру. Компанияның негізгі қаржы активтеріне байланысты тараптарға берілген қарыздар, сауда дебиторлық берешек, ақша қаражаты мен оның баламалары, банк депозиттері мен оның қызметінің нәтижесінде тікелей туындастын басқа да қаржы активтері кіреді.

Компания, негізінен, нарықтық тәуекелге, несиелік тәуекелге және өтімділік тәуекеліне ұшырағыш келеді.

Компания басшылығы мұндай тәуекелдерді басқару процесін бақылайды. Тәуекелдерді басқару департаменті Компания басшылығына қаржы тәуекелдеріне және Компанияның қаржы тәуекелдерін басқарудың тиісті тұжырымдамасына қатысты кеңес береді. Тәуекелдерді басқару департаменті Компания басшылығына қаржы тәуекелдеріне байланысты Компания қызметі тиісті саясатқа және рәсімдерге сай жүзеге асырылатындығына көз жеткізуге көмектеседі.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – қаржы құралы бойынша келешек ақша ағындарының әділ құны нарықтық бағалардың езгеруі салдарынан құбылып тұрғанының тәуекелі. Нарықтық бағаларға тәуекелдің екі типі жатады: пайыздық мөлшерлеменің езгеру тәуекелі және валюталық тәуекел. Нарықтық тәуекелге ұшырағыш қаржы құралдарына қарыздар мен депозиттер кіреді.

Компанияның пайыздық мөлшерлемелердің езгеруімен байланысты тәуекелдерді талдау және азайту бойынша ресми келісімдері жоқ, ейткені басшылық тәуекелді төмен деп бағалайды.

34 Қаржы құралдары, қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты (жалғасы)

Келесі белімде сезімталдылық талдауы 2022 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы позицияларға жатады.

Сезімталдық талдауы таза берешек сомасы, берешек бойынша құбылмалы пайыздық мөлшерлемелерге тіркелген пайыздық мөлшерлемелердің ара қатынасы, сондай-ақ шетел валютасындағы қаржы құралдарының үлесі тұрақты өлшемдер болып табылады деген жорамалдың негізінде дайындалды.

Пайыздық тәуекел

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі – қаржы құралы бойынша келешек ақша ағындарының әділ құны нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі салдарынан құбылып тұрғанының тәуекелі. Нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, ен алдымен, құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар Компанияның қарыздарына жатады.

Теменде қестеде Компанияның салық салынғанға дейінгі табысының (несиелерге және құбылмалы мөлшерлемесі бар қарыздарға әсер ету есебінен) пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне (РОБ НМ) сезімталдылығы көрсетілген, әрі олардың болу мүмкіндігін басқа да өзгермелілердің өзгермеуі кезінде негізі түрде болжайға болады. 2023 жылы Банк ВТБ ПАҚ бойынша пайыздық несиені төлеуге байланысты РОБ НМ салық телегенге дейінгі пайдаға және Компанияның меншікті капиталына әсері жоқ.

Мың теңгемен	Базистік үпайларды жоғарылату/(азайту).	Табысқа салынатын салыққа дейінгі пайдаға әсері	
		6,63%	-6,63%
2023 РОБ НМ	6,63%	-	-
2022 РОБ НМ	6,19%	(5.666.919)	5.666.919
	-6,19%		

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне сезімталдықты талдау шеңберінде базалық тармақтардағы өзгерістер туралы жорамалдар осы сәтке байқалатын нарықтық жағдайға негізделеді.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – қаржы құралы бойынша келешек ақша ағындарының әділ құны шетел валюталары бағамдарының өзгеруі салдарынан құбылып тұрғанының тәуекелі. АҚШ долларында көрсетілген қарыздардың едәуір сомалары мен кредиторлық берешектің нәтижесінде Компанияның қаржылық жағдай туралы жекелеген есебіне АҚШ долларының тенгеғе қатысты айырбастау бағамдарындағы өзгерістер айтартылтай ықтапын тигізе алады. Қаржы-шаруашылық қызмет сондай-ақ шетел валютасындағы мәмілелер бойынша тәуекелге ұшырағыш. Мұндай тәуекел АҚШ долларындағы кірістер бойынша туындаиды.

Келесі қестеде Компанияның кірісінің табыс салығына дейінгі АҚШ долларының айырбастау бағамындағы ықтимал өзгерістерге (акша активтері мен міндеттемелерінің әділ құнындағы өзгерістердің салдарынан), барлық басқа өлшемдер тұрақты шама ретінде қабылданған жағдай талабымен сезімталдығы көрсетілген. Топтың меншікті капиталына әсер жоқ.

34 Қаржы қуралдары, қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты (жалғасы)

Мын тәңгемен	Валюта бағамының жоғарылауы/төме ндеуі	Табысқа салынатын салықта дейінгі пайдала өсері
2023 АҚШ доллары	14,00% -14,00%	(25.145.409) 25.145.409
2022 АҚШ доллары	21,00% -21,00%	25.964.709 (25.964.709)
2023 Рубль	29,00% -29,00%	686.757 (686.757)
2022 Рубль	22,00% -22,00%	(21.314.342) 21.314.342

Nесиелік тәуекел

Несиелік тәуекел – қаржы қуралы бойынша бір жақ міндеттемені орындаі алмай, басқа тарапты қаржылық шығын көтеруге мәжбүр ететін тәуекел. Компания өзінің операциялық қызметінің және инвестициялық қызметтің кейбір түрлерінің нәтижесінде несиелік тәуекелге ұшырағыш келеді. Несиелік тәуекелге ұшырау дебиторлық берешек, банктік депозиттер, ақша қаражаттары мен олардың баламалары, берілген несиелер және басқа да қаржылық активтерден туындаиды.

Операциялардың ағымдағы деңгейінде басшылық Компанияға танылған, несиелік қабілеті бар үшінші тұлғалармен сауда жасауға мүмкіндік беру үшін тиісті несиелік бақылау мен өнеркәсіптік тұтынушыларды бақылау процедураларын орнатты деп есептейді. Компанияның несиелік саясаты бар, онда әрбір жаңа клиенттің несиелік қабілеттілігі Компанияның стандартты төлем және жеткізу шарттары ұсынылmas бұрын жеке талданады. Компанияның тиісті несиелік тарихы бар және белгіленген кредиттік лимиттерден аспайтын контрагенттермен мәмілелердің жасалуын қамтамасыз ету үшін тұрақты мониторингті қамтамасыз ететін саясат бар. Компания сондай-ақ экономикалық, саяси немесе басқа жағдайлардағы өзгерістердің контрагенттердің шарттық міндеттемелерді орындау қабілетіне өсеріне қатысты талдаулар жүргізеді.

Күтілеттің несиелік зияндары

9 ХКЕС бойынша қаржылық активтердің барлық санаттары бойынша шығындарды бағалау пайымдауды қолдануды талап етеді, атап айтқанда құнсызданданудан болған залалдарды анықтау және несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуін бағалау кезінде болашақ ақша ағындарының сомасы мен мерзімін және құнын бағалау қажет. Бұл бағалаулар бірқатар факторларға байланысты, олардың өзгеруі құнсызданду бойынша резервтердің әртүрлі сомаларына әкелуі мүмкін. Компанияның КНЗ есептеулері кіріс айнымалылар мен олардың өзара тәуелділіктерін тандауға қатысты бірқатар негізгі болжамдарды қамтитын күрделі модельдердің нәтижесі болып табылады.

Бастапқы танудан бері несиелік тәуекелдің (SICR) айтарлықтай өскенін немесе болмағанын бағалау жеке және портфельдік негізде жүзеге асырылады. Компанияның тәуекелдерді басқару департаменті несиелік тәуекелдің өлеулі ұлғаюының орын алған-болмайтынын анықтау үшін қолданылатын критерийлерге оның сәйкестігіне көз жеткізу үшін мерзімді түрде мониторинг жүргізеді және қарастырады.

Пікірлер мен бағалаулар болып саналатын КНЗ үлгілерінің элементтері мыналарды қамтиды:

- Дефолт ықтималдығын анықтау үшін Компания пайдаланатын ішкі кредиттік рейтинг жүйесі (PD);
- Қаржылық активтерді топтық негізде бағалау кезінде олардың КНЗ -ін топтастыру;
- Әртүрлі формулаларды және бастапқы деректерді тандауды қамтитын КНЗ есептеу үлгілерін өзірлеу;
- ЖІӨ өсуі, инфляция, бір жылдық кешігумен мұнай бағасы және дефолт ықтималдығына (PD), дефолтқа ұшырауга (EAD) және шығын мөлшерлемелеріне өсері (LGD) сияқты макроэкономикалық сценарийлер мен экономикалық деректер арасындағы байланысты анықтау.

34 Қаржы құралдары, қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты (жалғасы)

Сауда бойынша дебиторлық және басқа да берешектер бойынша резервтерді есептеу кезінде мыналар ескеріледі:

- берешекті тану күні және шарт талаптары бойынша өтеуге дейінгі қалған кезен;
- берешек бойынша берешек күндердің саны (егер төлем шартта белгіленген мерзімде жүргізілмесе);
- контрагент түрі (топ ішіндегі немесе сыртқы);
- мерзімі өткен мерзімге және контрагенттер түріне байланысты қарызды өтеу деңгейлері туралы тарихи деректер.

Тарихи шығын деңгейлері клиенттердің дебиторлық берешегін төлеу қабілетіне әсер ететін макроэкономикалық факторлар туралы ағымдағы және болжамды ақпаратты көрсету үшін түзетіледі. Компания клиенттер жұмыс істейтін елдердегі жалпы ішкі өнімді болашаққа қатысты ең маңызды шара ретінде анықтады және осы айнымалыдағы күтілетін өзгерістер негізінде тарихи шығын деңгейін сәйкесінше түзетеді.

Белгілі бір жағдайларда Компания сондай-ақ егер ішкі немесе сыртқы ақпарат Компания иелігіндегі несиелік жақсартуларды есепке алмағанда, қалған шарттық төлемдердің толық сомасын Компанияның алуды екіталај екенін көрсететін болса, қаржылық актив дефолтқа ұшырады деген қорытындыға келуі мүмкін. Егер келісім бойынша ақша ағындары өтеледі деген негізді күту болмаса, қаржылық актив есептен шығарылады.

Дефолт ықтималдығын бағалау үшін Компания дефолтты тәуекел келесі критерийлердің біріне немесе бірнешеүіне сәйкес келетін жағдай ретінде анықтайы:

- эмитенттің немесе қарыз алушының елеулі қаржылық қындықтары;
- қарыз алушының шартта көзделген төлемдердің кешіктіруі 90 күннен асса;
- халықаралық рейтингтік агенттіктер қарыз алушыны әдепкі рейтинг класына қосса;
- қарыз алушының банкроттық немесе басқа қаржылық қайта құру мүмкіндігі.

Кейбір жағдайларда бір оқиғаны анықтау мүмкін болмауы мүмкін; қаржылық активтің несиелік құнсыздануының себебі бірнеше оқиғалардың жиынтық әсері болуы мүмкін. Ақпаратты ашу мақсатында Компания дефолт анықтамасын құнсызданған активтер анықтамасымен сәйкестендірді. Дефолттың жоғарыдағы анықтамасы Компанияның қаржылық активтерінің барлық түрлеріне қатысты.

Амортизацияланған құн бойынша өлшенетін қаржы активтері үшін ең жоғары несиелік тәуекел 9, 11, 14 және 15-ескертпелерде ашылған баланстық құнмен шектеледі. Берілген қаржылық кепілдік пен опционың міндеттеме үшін несиелік тәуекелдің ең жоғары тәуекелі мынаган тең: осы ескертпенің өтімділік тәуекелі белімінде талқыланғандай, тиисінше опцион орындалса, номиналды сома кепілдік берілген қарыз шарты және міндеттеменің номиналды құны.

Банктік депозиттер және ақша қаражаттары мен олардың баламалары

Компания қазақстандық банктерде депозиттер орналастырады. Компания басшылығы төтенше несиелік тәуекелдерді жою мақсатында осы банктердің кредиттік рейтингтерін кезеңді түрде қарап отырады. Банктік депозиттер мен ақша қаражаттары мен олардың баламаларының несиелік тәуекелі шектеулі, ейткені келісім-шарт бойынша серіктестер инвестициялық деңгейдегі кредиттік рейтингі бар банктер болып табылады. Осы себепті құнсызданудың әсері елеулі емес.

34 Қаржы құралдары, қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты (жалғасы)

Келесі кестеде Standard & Poor's, Fitch Ratings, Moody's және Томас Мюррейдің кредиттік рейтингтерін пайдалана отырып, 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаржаттары мен олардың баламалары мен банктік депозиттердің несиесі сапасының талдауы берілген.

Мың тенге	Ориналасқан жері	2023 ж.		2022 ж.		2023 ж.	2022 ж.
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ «First Heartland Jysan Bank» АҚ Citibank N.A. Лондон	Қазақстан Англия	Standard & Poor's Moody's	BB+/ тұрақты Ba2/ позитивті	Standard & Poor's Moody's	BB+/ тұрақты Ba3/ тұрақты	17.057.597	118.291.592
«Ситибанк Қазақстан» АҚ «ForteBank» АҚ «Аттын Банк» АҚ «Бағалы Қағаздардың Орталық Депозитарий» АҚ «Қытай Банкі» ЕБ	Қазақстан Қазақстан	Standard & Poor's Moody's	Aa3/ тұрақты Ba3/ позитивті	Standard & Poor's Moody's	A+ тұрақты Ba3/ тұрақты	2.245.997 271.388	74.479.920
«Московский кредитный банк» АҚ	Ресей	Thomas Murray Fitch Ratings	A+/ тұрақты / A BBB+/ тұрақты Рейтинг қайтарылып альянды	Thomas Murray Fitch Ratings	BB-/ негативті Moody's	12.439 906	119.666.792 26.574.710 8.325.904
«Газпромбанк» АҚ	Ресей	Moody's	Рейтинг қайтарылып альянды Рейтинг қайтарылып альянды Рейтинг қайтарылып альянды	Moody's	BBB+/ тұрақты Рейтинг қайтарылып альянды	617 588	34.793.929 64.771.468
Банк ВТБ Қазақстан «Қазпошта» АҚ	Қазақстан Қазақстан	Standard & Poor's -	альянды альянды альянды	Standard & Poor's -	BB+/ тұрақты -	42 40	32 10.709
						19.593.288	446.915.497

Сауда және басқа дебиторлық берешек

Теменде провизия матрицасына негізделген оңайлатылған әдісті пайдаланатын Компанияның сауда және басқа дебиторлық берешегі бойынша несиелік тәуекел туралы ақпарат берілген:

Мың тенге	Барлығы	Мерзімі өтпеген	Мерзімі өткен күндер				
			<30 күн	30-60 күн	60-90 күн	90-120 күн	>120 күн
31 December 2023							
КНЗ мөлшерлемесі	0,93%	0,00%	-	-	-	-	67,64%
Әделкі бойынша жалпы күтілетін баланстық құн	290.316.725	286.212.439	-	-	56.203	52.500	3.995.583
КНЗ	(2.702.722)	-	-	-	-	-	(2.702.722)
Таза баланстық құн	287.614.003	286.212.439			56.203	52.500	1.292.861
31 December 2022							
КНЗ мөлшерлемесі	1,72%	0,00%	-	-	-	-	80,20%
Әделкі бойынша жалпы күтілетін баланстық құн	153.831.323	150.540.869	-	-	-	-	3.290.454
КНЗ	(2.638.874)	-	-	-	-	-	(2.638.874)
Таза баланстық құн	151.192.449	150.540.869	-	-	-	-	651.580

Компания несиелік тәуекелдің шоғырлануына ұшырайды. Несиелік тәуекелдердің шоғырлануы негізінен негізгі клиенттерге, атап айтқанда халықаралық клиенттерге қатысты. 2023 жылы клиенттермен жасалған келісім-шарттардан түсken кірістің шамамен 65%-ы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның сауда дебиторлық берешегінің және басқа шоттарының 51%-ы PetroChina International Co. Ltd (2022: Компанияның клиенттермен жасалған келісім-шарттар бойынша кірістің 63% және дебиторлық және басқа қарыздарының 38%) тиіс.

Берілген несиелер және басқа қаржылық активтер

Компанияның басқа қаржылық активтері бойынша туындағы несиелік тәуекелге қатысты, оның ішінде басқа қаржы активтері, байланысты тарапқа берілген қарыздар және қаржылық кепілдіктер туралы келісімдер бойынша міндеттемелер, Компанияның несиелік тәуекелге ұшырауы контрагенттің дефолттың нәтижесінде туындағы. Берілген несиелерге қатысты Компания қарызы алушылардың активтерін қамтамасыз ету түріндегі несиелік қамтамасыз етуді ұсынуды талап ете отырып, несиелік тәуекелді азайтады.

34 Қаржы құралдары, қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты (жалғасы)

Төмендегі кестеде Fitch Ratings кредиттік рейтингтерін пайдалана отырып, 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша маңызды қаржы активтерінің несие сапасының талдауы берілген.

Мың тенге	Орналасқан жері					1-кезең (KH3 12 айға)	
		2023 ж.	2022 ж.	2023 ж.	2022 ж.		
Басқа да қаржы активтері							
«Самұрық-Казына» АҚ	Қазақстан	Fitch Ratings	BBB/ тұрақты	Fitch Ratings	BBB/ тұрақты	64.783.007	-
«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ	Қазақстан	Fitch Ratings	BBB-/ тұрақты	Fitch Ratings	BBB-/ тұрақты	9.693.259	9.277.396
Қазақстан Республикасының Үлттық Банкі	Қазақстан	Fitch Ratings	BBB/ тұрақты	Fitch Ratings	BBB/ тұрақты	-	30.000.000
Қаржылық жаңдау бойынша қарыз Басқа	Қазақстан	-	-	-	-	3.282.962	3.600.948
	Қазақстан	-	-	-	-	332.846	-
Байланысты таралттарға берілген қарыздар							
«Интергаз Орталық Азия» АҚ	Қазақстан	Fitch Ratings	BBB-/ тұрақты	Fitch Ratings	BBB/ тұрақты	51.757.166	51.340.072
«GPC Investment» ЖШС	Қазақстан	-	-	-	-	41.257.412	3.524.877
«Маңышпақ Мұнай» ЖШС	Қазақстан	-	-	-	-	150.000	-
«Телс Мұнай» ЖШС	Қазақстан	-	-	-	-	8.004	-
«КазМұнайГаз Сервис-NS» АҚ	Қазақстан	-	-	-	-	-	1.121.077
«ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ	Қазақстан	-	-	-	-	-	660.200
						171.264.656	99.524.570
Минус: күтілетін несиелік шығындарға арналған резерв						(1.279.907)	-
						169.984.749	99.524.570

Компания болжамды несиелік шығындар мен берілген несиелер мен кепілдіктер бойынша нақты залалдар арасындағы айырмашылықтарды азайту үшін үлгілер мен модельдік мәліметтерді жүйелі түрде қарастырады және растайды. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания 1.279.907 мың тенге (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: нөл) сомасында GPC кредитті бойынша күтілетін кредиттік шығындарға резерв есептеді. Компания контрагенттердің оң кредиттік рейтингі мен несиелік нашарлау факторларының болмауына байланысты және сомалардың елеусіздігіне байланысты басқа қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік шығындарға резервті мойындамады.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – Компанияның қаржы құралдарына байланысты міндеттемелерді өтеуге арналған қараждатты алу кезінде қызындықтардың пайда болу тәуекелі. Өтімділік тәуекелі оның өділ құнына тәң немесе жуық құны бойынша қаржы активін шұғыл өткізу мүмкіндігінің болмауы нәтижесінде пайда болуы мүмкін.

Компания өтімді қараждаттар қажеттілігін үнемі қадағалап отырады және басшылық кез келген орын алатын міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті болатын көлемде қараждатпен қамтамасыз етеді.

Төмендегі кестеде есеп беру күніндегі міндеттемелердің өтеу мерзіміне дейін қалған шарттық талаптар бойынша бөлінуі көрсетілген. Өтеу кестесінде ашылған сомалар алынған қарыздар мен қаржылық көпілдіктер бойынша жалпы міндеттемелердің қоса алғанда, келісімшарт бойынша дисконтталмаған ақша ағындарын білдіреді. Бұл дисконтталмаған ақша ағындары қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте көрсетілген сома дисконтталған ақша ағыны негізінде есептеледі. Төлеуге жататын сома белгіленбеген жағдайларда кестедегі сома есепті қунгі шарттар негізінде анықталады. Валюталық төлемдер есепті кезеңнің соңындағы спот айырбастау бағамы бойынша қайта есептеледі.

34 Қаржы құралдары, қаржы төуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты (жалғасы)

Мың теңгемен	Талап етілгенге дейін	1 айдан 3 айга дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	>5 жыл	Жиыны
2023 ж. 31 желтоқсанға						
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	7.023.293	7.023.293	363.204.577	-	377.251.163
Сауда кредиторлық берешек	-	355.599.861	-	-	-	355.599.861
Алынған қарыздар	-	-	8.463.337	-	-	8.463.337
Пут-опцион бойынша міндеттеме	40.510.279	-	-	-	-	40.510.279
Қаржылық кепілдік шарттары бойынша міндеттемелері	46.710.166	-	-	-	-	46.710.166
Басқа да қаржылық міндеттемелер	673.261	509.856	-	-	-	1.183.117
	87.893.706	363.133.010	15.486.630	363.204.577	-	829.717.923
2022 ж. 31 желтоқсанға						
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	7.148.289	7.148.289	383.965.260	-	398.261.838
Сауда кредиторлық берешек	-	110.971.591	-	-	-	110.971.591
Алынған қарыздар	-	-	8.614.825	8.613.963	-	17.228.788
Банктік несиелер	-	2.458.771	98.677.678	-	-	101.136.449
Пут-опцион бойынша міндеттеме	40.510.279	-	-	-	-	40.510.279
Жалдау бойынша міндеттемелер	-	45.201	135.602	542.410	-	723.213
Қаржылық кепілдік шарттары бойынша міндеттемелері	45.504.892	-	-	-	-	45.504.892
Басқа да қаржылық міндеттемелер	673.261	226.801	14.830.184	673.261	-	16.403.507
	86.688.432	120.850.653	129.406.578	393.794.894	-	730.740.557

Қаржылық кепілдік міндеттемелері бастапқы келісім-шарттардың сомасын білдіреді. 2023 және 2022 жылдары қаржылық кепілдіктер пайдаланылған жоқ.

Капиталды басқару

Капиталды басқаруға байланысты Компанияның негізгі мақсаты тұрақты несие төлеу қабілетін қамтамасыз ету және Компания қызметін жүргізу үшін капиталдың барабар деңгейі мен акционерлердің пайдасын барынша көбейту.

Берешек пен капиталдың балансын онтайландыру арқылы мұдделі тараптар үшін кірістерді барынша ұлғайта отырып үздіксіз қызмет қағидатын қолдау үшін Компания өз капиталын басқарады. 2022 жылмен салыстырғанда Компанияның жалпы стратегиясы өзгеріссіз қалды.

Компания капиталының құрылымы 17, 18 және 19-ескертпелерде ашылып көрсетілген шығарылған борыштық бағалы қағаздар, пайыздық қарыздар мен байланысты тараптардың қарыздары кіретін берешектен және бұл 16-ескертпеде ашылып көрсетілгендей жарғылық капитал, қосымша төленген капитал мен бөлінбеген пайда кіретін меншікті капиталдан тұрады.

Компания басшылығы әр жарты жыл сайын капитал құрылымын талдайды. Бұл талдаудың бір бөлігі ретінде басшылық капиталдың құнын және капиталдың әр класымен байланысты төуекелдерді қарастырады. Компанияның 1,5 аспайтын капиталға қарыз қаражаты үлесінің мақсатты коэффициенті бар.

2023 және 2022 жылдар ішінде Компания несиеге және қарыздарға қатысты шарттарды қоса алғанда, капиталға қатысты барлық сыртқы және ішкі талаптарды орындағы.

34 Қаржы құралдары, қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты (жалғасы)

Қаржы құралдарының әділ құны

2023 және 2022 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның қаржы құралдарының баланстық құны төменде берілген қаржы құралдарын қоспағанда, олардың әділ құнына негізделемелі түрде жақындау болып табылады:

Мын тенгемен	Баланстық құн	Әділ құны	31 желтоқсан 2023		
			Бағалау деңгейі бойынша әділ құны		Айтарлықтай бақыланып-байтын бастапқы деректер (3-денгей)
			Белсенді нарықтардағы бага белгілеулері (1-денгей)	Айтарлықтай бақыланатын бастапқы деректер (2-денгей)	
Қаржы активтері					
Байланысты тарапқа берілген пайыздық қарыздар	51.757.166	43.346.856	-	-	43.346.856
Байланысты тарапқа берілген пайызсыз қарыздар	40.135.509	41.588.361	-	-	41.588.361
Басқа да қаржы активтері	74.476.266	73.889.692	9.106.685	64.783.007	-
Қаржылық міндеттемелер					
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(324.357.503)	(311.644.432)	(311.644.432)	-	-
Алынған қарыздар	(7.968.020)	(7.947.317)	-	(7.947.317)	-

Мын тенгемен	Баланстық құн	Әділ құны	31 желтоқсан 2022		
			Бағалау деңгейі бойынша әділ құны		Айтарлықтай бақыланып-байтын бастапқы деректер (3-денгей)
			Белсенді нарықтардағы бага белгілеулері (1-денгей)	Айтарлықтай бақыланатын бастапқы деректер (2-денгей)	
Қаржы активтері					
Байланысты тарапқа берілген пайыздық қарыздар	51.340.072	42.009.020	-	-	42.009.020
Байланысты тарапқа берілген пайызсыз қарыздар	5.306.154	5.267.034	-	-	5.267.034
Басқа да қаржы активтері	39.277.396	38.474.165	38.474.165	-	-
Қаржылық міндеттемелер					
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(329.927.140)	(299.776.821)	(299.776.821)	-	-
Банктік несиелер	(92.373.724)	(92.491.353)	-	(92.491.353)	-
Алынған қарыздар	(15.847.112)	(15.891.668)	-	(15.891.668)	-

Бағасы белгіленетін облигациялардың әділ құны есепті құнға бағалардың белгіленуі негізінде айқындалады.

Ұзақ мерзімді қарыздардың әділ құны өтеуге дейін қалған үксас талаптармен, несиелік тәуекелмен және мерзімдермен берешек үшін атымдағы мөлшерлемелерді пайдалана отырып дисконтталған ақша ағындары әдістерінің көмегімен айқындалады.

2022 және 2023 жылдардың ішінде 1, 2 және 3-денгейлер арасындағы аударымдар болған жоқ.

Бағалаулар мен жорамалдар

Компания басшылығы ақша қаражаты мен банк салымдарының, сауда дебиторлық берешектің, сауда және басқа да кредиторлық берешектің, алынған қысқа мерзімді қарыздардың және барлық басқа қаржы құралдарының әділ құны, ең алдымен, бұл құралдарды өтеудің қысқа мерзімдеріне орай, шамамен олардың баланстық құнына тең екендігін айқындалады.

34 Қаржы қуралдары, қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты (жалғасы)

Қаржылық қызметпен негізделген міндеттемелердегі өзгерістер

Мың тенге	2023 ж. 1 қантар	Түсімдер	Өтөу	Пайыздар ды төлеу	Багамдық айырма бойынша кірістер немесе шығыста р	Пайыздар ды есептеу	Басқа қолма- қол ақшасыз операция лар	2023 ж. 31 желтоқса н	
								Пайыздар ды есептеу	ақшасыз операция лар
Қаржылық міндеттемелер									
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	329.927.140			-	- (14.513.971) (5.368.899)	14.202.129	111.104	324.357.503	
Банктик несиелер	92.373.724			-	- (73.646.650) (7.465.553) (18.113.398)	7.563.754	(711.877)	-	
Алынған қарыздар	15.847.112			-	- (8.504.752) (1.701) (226.479)	1.608	852.232	7.968.020	
Жалдау бойынша міндеттемелер	505.494			-	- (60.268)	-	-	(445.226)	-
Қаржылық қызметпен негізделген міндеттемелер жиныны	438.653.470				- (82.211.670) (21.981.225) (23.708.776)	21.767.491	(193.767)	332.325.523	

Мың тенге	2022 ж. 1 қантар	Түсімдер	Өтөу	Пайыздар ды төлеу	Багамдық айырма бойынша кірістер немесе шығыста р	Пайыздар ды есептеу	Басқа қолма- қол ақшасыз операция лар	2022 ж. 31 желтоқса н	
								Пайыздар ды есептеу	ақшасыз операция лар
Қаржылық міндеттемелер									
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	307.808.020			-	- (15.209.719) 23.007.336	14.209.875	111.628	329.927.140	
Банктик несиелер	87.875.911			-	- (5.130.790) (11.528.035) 9.660.735	12.610.373	(1.114.470)	92.373.724	
Алынған қарыздар	21.539.755			-	- (8.614.964) (2.584) 1.649.548	2.512	1.272.845	15.847.112	
Жалдау бойынша міндеттемелер	532.721			-	- (111.787)	-	-	26.085	58.475 505.494
Қаржылық қызметпен негізделген міндеттемелер жиныны	417.756.407				- (13.857.541) (26.740.338)	34.317.619	26.848.845	328.478	438.653.470

«Басқасы» бағаны, ең алдымен, жаңа шарттарды, дисконт амортизациясын, жалдауды түрлендіруді және қарыздарды ұйымдастырумен байланысты шығыстарды білдіреді. Компания төленген пайыздарды операциялық қызметтөн ақша ағындары ретінде жіктейді.

35 Сегменттік есептілік

Компанияның негізгі қызметі газбен сыртқы және жергілікті нарықтарда сауда жасаумен байланысты. Компания 8 ХҚЕС-ке сай тек бір ғана есепті сегментті қарастырады. Сегмент қызметтің нәтижелері пайданың немесе залалдың негізінде бағаланады және ХҚЕС-ке сәйкес дайындалған қаржылық есептілікте пайдаға немесе зиянға сәйкес бағаланады.

2023 жылы Компания «PetroChina» тобынан түсімнің 65% және «КТГ Аймақ»-тан 30% алды (2022 жылы: «PetroChina» тобынан 63% және «КТГ Аймақ»-тан 32%).

36 Есеп беру күннен кейінгі оқиғалар

2024 жылдың қантар және ақпан айларында Топ «GPC Investment» ЖШС-не 6.500.394 мың тенге сомасында 4 (терт) транш көлемінде қаржылық көмек көрсетті. 2024 жылдың 23 ақпанында «GPC Investment» ЖШС 18.860.546 мың тенге қаржылай көмекті ішінара қайтарды.

2024 жылдың 10 қантарында Компания «ИОА» АҚ-ның 630,731 дана көлеміндегі жай акцияларын орналастыру бағасы бойынша 10.000 тәңгелік орналастыру бағасымен айырбас ретінде 6.307.310 мың тенге сомасында ақшалай салымдар түріндегі инвестицияларды бірінші бас тарту құқығымен жүзеге асырды.

2024 жылғы 9 ақпанды Компания «ҚазМұнайГаз Сервис-NS» АҚ-ның 120 дана көлеміндегі жай акцияларын орналастыру бағасымен 1.000.000 тәңгеден орналастыруға айырбас ретінде 120.000 мың тенге сомасында ақшалай салымдар түріндегі инвестицияларды бірінші бас тарту құқығымен жүзеге асырды.

2024 жылғы 14 ақпанды «Самұрық-Қазына» АҚ мен «QazaqGaz» ҰК» АҚ арасындағы келісім негізінде «GPC Investment» ЖШС-нің 100% қатысу үлесін беру арқылы бірінші бас тарту құқығымен «QazaqGaz» ҰК» АҚ 1,000 (бір мың) дана көлеміндегі орналастыру бағасы 38.737.143 тәңгемен жай акциялары жалпы сомасы 38.737.143 мың тенге орналастырылды.

2024 жылғы 16 ақпанды «GPC Investment» ЖШС-нің 100% қатысу үлесін «QazaqGaz» ҰК» АҚ-на мемлекеттік қайта тіркеуі аяқталды.

2024 жылғы 8 ақпанды Fitch Ratings халықаралық рейтингтік агенттігі «QazaqGaz» ҰК» АҚ және оның еншілес үйімдарының рейтингін тұрақты болжаммен BBB- ден BB+ дейін темендетті.

2024 жылдың ақпан айында Moody's халықаралық рейтингтік агенттігі «QazaqGaz» ҰК» АҚ және оның еншілес үйімдарының рейтингін тұрақты болжаммен Baa2 деңгейінде раставды.

2024 жылғы 25 қантарда «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасы Ақтөбе, Атырау, Шығыс Қазақстан, Батыс Қазақстан, Қостанай, Түркістан облыстарында және Шымкент және Талдықорған қалаларына орналасқан жалпы құны 235.019.610 мың тенгені құрайтын 481 газбен жабдықтау нысанын «Самұрық-Қазына» АҚ-та және одан әрі «Самұрық-Қазына» АҚ Директорлар кеңесінің оң шешімі болған жағдайда «QazaqGaz» ҰК» АҚ-ға беру беруді мақұлдау туралы шешім қабылдады.